

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №67
(28 квітня 2012 р.)

1. **ЗАКОНОДАВСТВО: НОВІ НАДХОДЖЕННЯ** стор. 2
2. **ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА** стор. 15
3. **ПОДІЇ, ФАКТИ** стор. 51
4. **КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА** стор. 43
5. **КОМІСІЯ З ПИТАНЬ
РОЗВИТКУ АГРАРНОГО РИНКУ УКРАЇНИ** стор. 71

Бюлетень IPAR висвітлює події в аграрному секторі України та розсилається раз на місяць електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:
вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83, м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 4907078, Факс: +38 044 2788414, Е-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.С. Андрієвський
Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

Зановник та видавник: ГО «Інститут Розвитку Аграрних Ринків»
ISSN 2226-6674

1. ЗАКОНОДАВСТВО:НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

УКАЗ

від 5 квітня 2012 року № 249/2012

Про звільнення М. Калюжного з посади заступника Голови Державного агентства земельних ресурсів України

Звільнити КАЛЮЖНОГО Миколу Никифоровича з посади заступника Голови Державного агентства земельних ресурсів України.

www.president.gov.ua

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

УКАЗ

від 6 квітня 2012 року № 250/2012

Про внесення змін до Указів Президента України від 8 квітня 2011 року № 445 та від 23 квітня 2011 року № 500

1. Внести до указів Президента України такі зміни:

1) у Положенні про Державне агентство земельних ресурсів України, затвердженому Указом Президента України від 8 квітня 2011 року № 445 "Про Державне агентство земельних ресурсів України" (зі змінами, внесеними Указом від 3 січня 2012 року № 1):

а) у пункті 4:

у підпункті 4 слова «веденні та адмініструванні державного земельного кадастру і» виключити;

у підпункті 5 слова "за погодженням із Міністром" виключити;

у підпунктах 21 і 22 слова "за погодженням із Мінагрополітики України" виключити;

у підпункті 30 слова "у порядку, погодженому Міністром" замінити словами "в установленому порядку";

б) у підпункті 11 пункту 11 слова "подає на затвердження Міністрові" виключити;

2) у пункті 4 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого Указом Президента України від 23 квітня 2011 року № 500 "Про Міністерство аграрної політики та продовольства України" (зі змінами, внесеними Указами від 14 вересня 2011 року № 915 та від 3 січня 2012 року № 1), абзац третій підпункту 20, абзаци четвертий, п'ятий підпункту 21 та підпункт 69 виключити.

2. Кабінету Міністрів України привести у місячний строк свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Указом.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

www.president.gov.ua

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 квітня 2012 р. № 285

Про внесення змін до Порядку справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства

Кабінет Міністрів України постановляє:

Внести зміни до Порядку справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 15 липня 2005 р. № 587 (Офіційний вісник України, 2005 р., № 29, ст. 1710; 2007 р., № 26, ст. 1055, № 81, ст. 3014; 2008 р., № 66, ст. 2218; 2009 р., № 60, ст. 2129; 2011 р., № 11, ст. 486), виклавши його в редакції, що додається.

ПОРЯДОК справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства

1. Цей Порядок визначає механізм справляння збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства (далі - збір) та використання коштів, що надійшли від справляння збору в порядку та розмірі, встановлених Законом України “Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства”, до спеціального фонду державного бюджету за програмою “Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними” (далі - бюджетні кошти).

2. Платники збору самостійно обчислюють його суму, яку зазначають у розрахунку за формою, затвердженою наказом Мінфіну.

Платники збору подають щомісяця протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця, зазначений розрахунок органів державної податкової служби за місцем перебування на податковому обліку. Суму збору, зазначену в розрахунку, платник збору зобов'язаний сплатити протягом десяти календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання розрахунка.

3. Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінагрополітики.

4. Бюджетні кошти розподіляються між галузями:

виноградарство і садівництво - 85 відсотків;

хмелярство - 15 відсотків.

До 5 відсотків бюджетних коштів, передбачених на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, спрямовуються на фінансування витрат з проведення науково-технічних досліджень та здійснення розробок у зазначених галузях, на фінансування витрат, пов'язаних із зміцненням матеріально-технічної бази галузевих наукових закладів та їх дослідних господарств, а також витрат, пов'язаних з участю України в науково-практичній роботі Міжнародної організації виноградарства та виноробства у порядку, визначеному Мінагрополітики.

5. Бюджетні кошти надаються суб'єктам господарювання, які займаються виноградарством, садівництвом і хмелярством (далі - суб'єкти господарювання), незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності для компенсації здійснених у поточному бюджетному році витрат (без урахування сум податку на додану вартість) за такими напрямками:

1) проведення робіт із закладення насаджень, догляду за ними до вступу у плодоношення (проектні роботи, підготовка ґрунту та посадка, догляд за насадженнями, спорудження шпалери, встановлення систем краплинного зрошення) та придбання матеріалів, необхідних для проведення таких робіт, - у межах затверджених Мінагрополітики нормативів витрат на 1 гектар, що визначаються з урахуванням зони закладення насаджень, схеми посадок та інших технологічних особливостей, а також витрат з виконання відповідних робіт;

2) придбання саджанців, використаних для ремонту молодих насаджень, які постраждали від несприятливих погодних умов, - у межах установлених Мінагрополітики нормативів;

3) догляд за продуктивними насадженнями хмелю з урахуванням їх середньої врожайності, обсягу виробленої і реалізованої продукції хмелярства за три попередніх роки (для новостворених підприємств ураховується середня врожайність по Україні за три попередніх роки) з якісними показниками, визначеними відповідно до ДСТУ

7067:2009 “Хміль. Технічні умови”, ДСТУ 4099:2009 “Хміль. Правила відбирання проб та методи випробовування”, - у межах установлених Мінагрополітики нормативів (до 25 відсотків бюджетних коштів, передбачених на розвиток хмелярства);

4) будівництво водонакопичувальних басейнів для забезпечення безперебійного водопостачання мереж краплинного зрошення з метою своєчасного поливу виноградників та плодкових насаджень - у межах установлених Мінагрополітики нормативів;

5) розкорчування площ непродуктивних багаторічних насаджень - у межах установлених Мінагрополітики нормативів після проведення посадки у звітному році нових насаджень плодово-ягідних культур та винограду на аналогічній площі;

6) будівництво холодильників з регульованим газовим середовищем та ємністю від 500 тонн для зберігання столових сортів винограду та плодів власного виробництва (далі - холодильники), придбання ліній товарної обробки плодів (до 35 відсотків бюджетних коштів, передбачених на розвиток виноградарства та садівництва) - в межах установлених Мінагрополітики нормативів;

7) будівництво розсадницькими господарствами лабораторних комплексів для виробництва безвірусного садивного матеріалу (далі - лабораторний комплекс) та в межах установлених Мінагрополітики нормативів - камер швидкого заморожування плодів і ягід виробниками такої продукції;

8) придбання механізмів та техніки (в тому числі імпортного виробництва, яка не виробляється в Україні) для проведення технологічних операцій у виноградарстві, садівництві та хмелярстві і нового обладнання для сублимаційного висушування фруктів; модернізації холодильного та газового режимів зберігання у реконструйованих холодильниках ємністю від 500 тонн (за умови власного виробництва столових сортів винограду та плодів в обсязі, не меншому ємності такого холодильника) згідно з визначеним Мінагрополітики переліком.

За напрямками, передбаченими підпунктами 7 і 8 цього пункту Порядку, може спрямовуватися до 10 відсотків коштів, передбачених на розвиток виноградарства і садівництва, та до 30 відсотків коштів, передбачених на розвиток хмелярства.

Витрати, які підлягають компенсації, визначаються згідно з відповідним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку.

Бюджетні кошти спрямовуються також на погашення бюджетної кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах Казначейства.

6. Для розгляду заяв про компенсацію та документів, поданих суб'єктами господарювання, вирішення інших питань щодо виплати компенсації за рахунок бюджетних коштів Мінагрополітики утворює комісію в установленому ним порядку. Комісії із зазначених питань утворюють також Міністерство аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, обласні, районні, Севастопольська міська держадміністрації, до їх складу обов'язково входять представники відповідно Міністерства аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, головних управлінь агропромислового розвитку обласних, управлінь агропромислового розвитку районних та управління промисловості, розвитку інфраструктури та агропромислового комплексу Севастопольської міської держадміністрації, відповідних фінансових органів, органів Держфінінспекції і представників відповідних громадських організацій з правом дорадчого голосу.

Районні комісії та комісія, утворена Севастопольською міською держадміністрацією, проводять протягом п'яти робочих днів з моменту отримання від суб'єкта господарювання документів, передбачених пунктом 7 цього Порядку, виїзні перевірки для підтвердження фактичних обсягів робіт, виконаних відповідними суб'єктами господарювання.

Комісія, утворена Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, та обласні комісії проводять протягом п'яти робочих днів з моменту отримання від суб'єкта господарювання документів, передбачених

пунктом 7 цього Порядку, перевірки суб'єктів господарювання, які провадять діяльність у містах республіканського та обласного значення.

Комісії, утворені Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, Севастопольською міською держадміністрацією, та обласні комісії проводять протягом п'яти робочих днів з моменту отримання від суб'єкта господарювання відповідного звернення, виїзні перевірки для підтвердження факту завершення суб'єктом господарювання будівництва холодильника (лабораторного комплексу, камер швидкого заморожування плодів та ягід) і введення його в експлуатацію.

7. Районні комісії (за їх відсутності - комісія, утворена Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим або обласні комісії) і комісія, утворена Севастопольською міською держадміністрацією, приймають такі документи суб'єктів господарювання, передбачені для отримання компенсації витрат за напрямами, визначеними підпунктами 1-5 пункту 5 цього Порядку:

1) один раз на рік:

копію виписки або витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

документи, що посвідчують право на земельну ділянку (державні акти на право власності та постійного користування земельною ділянкою, договори щодо відчуження земельної ділянки, свідоцтво про право на спадщину і договір оренди землі, що зареєстровані в установленому порядку);

затверджену Мінагрополітики проектно-кошторисну документацію на створення, зрошення виноградників, плодово-ягідних насаджень та хмільників;

акти інвентаризації станом на 1 червня виноградників, садів, ягідників та хмільників за встановленими Мінагрополітики формами;

технологічні карти та кошториси на виконання робіт;

бізнес-план діяльності, яка провадиться у хмелярстві;

довідку про банківські реквізити (у разі їх зміни надається повторно);

погодження Мінагрополітики на списання виноградників, які заклалися за рахунок бюджетних коштів (для отримання компенсації за напрямом, визначеним підпунктом 5 пункту 5 Порядку);

зобов'язання щодо повернення до державного бюджету у місячний строк бюджетних коштів у разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного одержання та/або нецільового використання;

2) щомісяця до 5 числа:

заяву про компенсацію;

акт про фактичний обсяг виконаних робіт та витрат за встановленою Мінагрополітики формою;

реєстри витрат з виконання робіт разом із завіреними копіями первинних бухгалтерських документів.

Крім того, на момент першого подання документів для отримання компенсації суб'єкти господарювання подають довідки про відсутність (наявність) заборгованості з виплати заробітної плати, сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), видані відповідними органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. У разі відсутності заборгованостей такі довідки подаються повторно через півроку, у разі їх наявності - щомісяця до моменту погашення заборгованості.

У разі проведення посадки насаджень або їх ремонту суб'єкти господарювання додатково подають документи, що підтверджують походження садивного матеріалу та його категорію.

Суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у містах республіканського та обласного значення, подають зазначені документи комісії, утвореній Міністерством

аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, та обласним комісіям.

Документи приймаються до 15 грудня звітного бюджетного року.

8. На підставі поданих відповідно до пункту 7 цього Порядку документів та результатів виїзних перевірок комісії, утворені Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, Севастопольською міською держадміністрацією, обласні або районні комісії визначають попередні обсяги компенсації для кожного суб'єкта господарювання з урахуванням фактичних витрат та нормативів витрат на 1 гектар, під час розрахунку яких застосовується коефіцієнт повноти виконання робіт, що визначається як відношення фактично здійснених витрат з виконання таких робіт до затвердженого нормативу витрат.

Районні комісії, комісії, утворені Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, Севастопольською міською держадміністрацією, та обласні комісії незалежно від результатів розгляду документів та проведених виїзних перевірок забезпечують надходження до Мінагрополітики щомісяця до 15 числа зведених відомостей про фактичні витрати та попередні обсяги компенсації і висновків за результатами проведення виїзних перевірок та аналізу отриманих документів за встановленими Мінагрополітики формами, актів про фактичний обсяг виконаних робіт та витрат, а в разі надходження відповідного запиту Мінагрополітики - інші підтвердні документи.

9. Для отримання компенсації витрат за напрямами, передбаченими підпунктами 6 і 7 пункту 5 цього Порядку, суб'єкти господарювання подають утвореній Мінагрополітики комісії:

1) до 1 травня:

копію виписки або витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

документи щодо відведення суб'єктові господарювання земельної ділянки під будівництво об'єкта;

документи, які дають право розпочати будівництво;

проектно-кошторисну документацію на будівництво холодильника (лабораторного комплексу, камер швидкого заморожування плодів та ягід), затверджену згідно із законодавством та погоджену з Мінагрополітики;

клопотання комісії, утвореної Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, Севастопольською міською держадміністрацією, або обласної комісії щодо включення суб'єкта господарювання до переліку суб'єктів господарювання, які мають право на отримання компенсації витрат, пов'язаних з будівництвом холодильників (лабораторних комплексів, камер швидкого заморожування плодів та ягід), з відповідним обґрунтуванням;

договори про проведення будівельних робіт, постачання та монтування відповідного обладнання разом із завіреними копіями передбачених законодавством ліцензій підрядних організацій на проведення таких робіт;

за встановленими Мінагрополітики формами акти інвентаризації виноградників та садів і погоджену з органами статистики довідку про валове виробництво винограду та плодів за останні три роки;

2) до 1 серпня, 1 жовтня і 1 грудня - інформацію про хід будівництва холодильника (лабораторного комплексу, камер швидкого заморожування плодів та ягід) у разі незавершеного будівництва;

3) після завершення будівництва:

документ, що підтверджує завершення будівництва об'єкта та готовності його до експлуатації;

звіт про результати виїзної перевірки, проведеної комісією, що утворена Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим,

Севастопольською міською держадміністрацією, або обласною комісією, за встановленою Мінагрополітики формою;

первинні бухгалтерські документи, що підтверджують відповідні витрати суб'єкта господарювання;

довідки про відсутність (наявність) заборгованості з виплати заробітної плати, сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), видані відповідними органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

зобов'язання щодо повернення до державного бюджету у місячний строк бюджетних коштів у разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного одержання та/або нецільового використання.

10. Для отримання компенсації витрат за напрямками, передбаченими підпунктом 8 пункту 5 цього Порядку, та за придбання ліній товарної обробки плодів суб'єкти господарювання подають утвореній Мінагрополітики комісії:

копію виписки або витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

довідки про відсутність (наявність) заборгованості з виплати заробітної плати, сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), видані відповідними органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

первинні бухгалтерські документи, що підтверджують придбання механізмів та техніки, ліній товарної обробки плодів, обладнання для сублимаційного висушування фруктів і для модернізації холодильного та газового режимів зберігання у реконструйованих холодильниках;

акти інвентаризації насаджень за встановленими Мінагрополітики формами;

звіт районної комісії (у разі її відсутності - звіт комісії, утвореної Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим або обласної комісії) і комісії, утвореної Севастопольською міською держадміністрацією, про отримання суб'єктом господарювання механізмів та техніки, завершення монтажу та готовність до запуску ліній товарної обробки плодів, обладнання для сублимаційного висушування фруктів, модернізації холодильного та газового режимів зберігання у реконструйованих холодильниках, заявлених на компенсацію;

зобов'язання щодо повернення до державного бюджету у місячний строк бюджетних коштів у разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного одержання та/або нецільового використання.

Бюджетні кошти для компенсації витрат з придбання нових механізмів та техніки надаються виключно суб'єктам господарювання, які мають не менше п'яти відсотків молодих насаджень.

11. Компенсація вартості будівництва холодильників, водонакопичувальних басейнів, лабораторних комплексів для забезпечення виробництва безвірусного садивного матеріалу, камер швидкого заморожування плодів і ягід здійснюється після введення об'єктів в експлуатацію.

Компенсація вартості ліній товарної обробки плодів, обладнання для сублимаційного висушування фруктів, модернізації холодильного та газового режимів зберігання у реконструйованих холодильниках здійснюється після їх монтажу та запуску.

12. Комісія, утворена Мінагрополітики, вивчає до 1 числа місяця, що настає за місяцем отримання документів, інформацію про попередні обсяги компенсації, подану комісіями, утвореними Міністерством аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською держадміністраціями, та визначає остаточний обсяг компенсації, що затверджується наказом Мінагрополітики у розрізі кожного суб'єкта господарювання із застосуванням знижувального коефіцієнта, який обчислюється на відповідний період, та з урахуванням узагальнених попередніх

обсягів компенсації. У разі виникнення розбіжностей під час визначення обсягів компенсації між суб'єктами господарювання та відповідними комісіями остаточне рішення приймає утворена Мінагрополітики комісія.

На підставі поданої до 1 травня суб'єктами господарювання інформації щодо будівництва холодильників (лабораторних комплексів, камер швидкого заморожування плодів та ягід), за наявності передбачених пунктом 9 цього Порядку документів та з урахуванням можливостей виробництва стандартної продукції, що закладається на зберігання відповідним суб'єктом господарювання, утворена Мінагрополітики комісія складає перелік суб'єктів господарювання, які мають право на отримання компенсації витрат, пов'язаних з будівництвом холодильників (лабораторних комплексів, камер швидкого заморожування плодів та ягід), у межах затверджених Мінагрополітики нормативів таких витрат з визначенням гранично допустимого обсягу компенсації, що затверджується Мінагрополітики. Інформація про обсяг компенсації розміщується на офіційному веб-сайті Міністерства.

Після надходження від суб'єктів господарювання інформації про завершення будівництва холодильників (лабораторних комплексів, камер швидкого заморожування плодів та ягід) утворена Мінагрополітики комісія за результатами розгляду такої інформації здійснює пропорційний розподіл бюджетних коштів між суб'єктами господарювання для компенсації витрат, пов'язаних з будівництвом холодильників (лабораторних комплексів, камер швидкого заморожування плодів та ягід), але не більше гранично допустимого обсягу. Зазначений розподіл бюджетних коштів затверджується Мінагрополітики.

У разі незавершення до 15 грудня будівництва холодильника (лабораторного комплексу, камер швидкого заморожування плодів та ягід) суб'єктом господарювання, що включений до зазначеного переліку в поточному бюджетному році, його витрати не компенсуються. За умови подання не пізніше ніж 1 грудня наступного бюджетного року звіту про завершення будівництва холодильника (лабораторного комплексу, камер швидкого заморожування плодів та ягід) витрати суб'єкта господарювання компенсуються в такому бюджетному році.

На підставі інформації, поданої відповідно до пункту 10 цього Порядку, утворена Мінагрополітики комісія здійснює пропорційний розподіл бюджетних коштів для компенсації витрат з придбання обладнання, техніки та механізмів, що затверджується Мінагрополітики.

13. Підставами для відмови Мінагрополітики у виплаті компенсації витрат суб'єктам господарювання є:

визнання їх банкрутами або порушення щодо них справи про банкрутство, перебування у процесі реорганізації чи ліквідації або наявність простроченої більш як півроку заборгованості за податковими зобов'язаннями, платежами до Пенсійного фонду України та заборгованості з виплати заробітної плати;

подання неповного пакета документів;

подання недостовірної інформації;

встановлення контролюючими органами факту нецільового та/або неефективного використання бюджетних коштів;

виявлення порушень технології створення та зрошення багаторічних насаджень;

невідповідність розрахунків попередніх обсягів компенсації затвердженим Мінагрополітики нормативам витрат;

відсутність врожаю з насаджень, які закладалися за рахунок бюджетних коштів, або їх низька врожайність (нижче 50 відсотків врожайності, передбаченої проектом) протягом трьох років з моменту вступу їх у плодоношення.

14. На підставі затверджених остаточних обсягів компенсації, розподілу бюджетних коштів між суб'єктами господарювання для компенсації витрат, пов'язаних з будівництвом холодильників (лабораторних комплексів, камер швидкого заморожування плодів та ягід), та розподілу коштів для компенсації витрат з придбання

обладнання, техніки та механізмів Мінагрополітики спрямовує бюджетні кошти Міністерству аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, головним управлінням агропромислового розвитку обласних, управлінням промисловості, розвитку інфраструктури та агропромислового комплексу Севастопольської міської держадміністрацій.

Міністерство аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим та головні управління агропромислового розвитку обласних держадміністрацій спрямовують бюджетні кошти управлінням агропромислового розвитку районних держадміністрацій.

Управління промисловості, розвитку інфраструктури та агропромислового комплексу Севастопольської міської держадміністрації, управління агропромислового розвитку районних держадміністрацій на підставі відповідних наказів Мінагрополітики подають управлінням Казначейства реєстр підприємств і платіжні доручення на виплату компенсацій шляхом перерахування бюджетних коштів із власного реєстраційного рахунка на поточні рахунки суб'єктів господарювання, відкриті в банках.

Суб'єктам господарювання, що провадять діяльність у містах республіканського та обласного значення, перерахування бюджетних коштів із власних реєстраційних рахунків здійснюють Міністерство аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим та головні управління агропромислового розвитку обласних держадміністрацій.

15. Інформація про спрямування бюджетних коштів оприлюднюється на офіційному веб-сайті Мінагрополітики.

16. У разі наявності заборгованості за матеріали, роботи та послуги за представленими до компенсації витратами суб'єкти господарювання у двотижневий строк після надходження бюджетних коштів подають Міністерству аграрної політики та продовольства Автономної Республіки Крим, головним управлінням агропромислового розвитку обласних або управлінням промисловості, розвитку інфраструктури та агропромислового комплексу Севастопольської міської держадміністрацій платіжне доручення про її сплату.

17. Складення та подання звітності про використання бюджетних коштів, а також контроль за їх цільовим витрачанням здійснюються в установленому законодавством порядку.

18. Мінагрополітики складає та подає Мінфіну щокварталу до 25 числа місяця, що настає за звітним періодом, звіт про використання бюджетних коштів у розрізі напрямів їх використання та суб'єктів господарювання.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 11 квітня 2012 р. № 290

Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2012 р. до 1 вересня 2013 року

Відповідно до статей 2 і 6 Закону України "Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру" Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити граничний розмір квоти поставки цукру на внутрішній ринок (квота "А") у період з 1 вересня 2012 р. до 1 вересня 2013 р. в обсязі 1833 тис. тонн.

2. Затвердити мінімальні ціни на цукрові буряки, які поставлятимуться з 1 вересня 2012 р. до 1 вересня 2013 р. для виробництва цукру в межах квоти "А", з урахуванням базисної цукристості та на цукор квоти "А" згідно з додатком.

МІНІМАЛЬНІ ЦІНИ

на цукрові буряки, які поставлятимуться з 1 вересня 2012 р. до 1 вересня 2013 р. для виробництва цукру в межах квоти “А”, з урахуванням базисної цукристості та на цукор квоти “А”

Код товару згідно з ДКПП	Опис товару згідно з ДКПП	Нормативно-технічна документація	Мінімальна ціна за 1 тону (без урахування податку на додану вартість), гривень
01.11.51.100	Буряк цукровий/фабричний	ДСТУ 4327:2004	339,85
15.83.12.301	Цукор білий кристалічний	ДСТУ 4623:2006	4925,14

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 18 квітня 2012 р. № 308

Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 28 травня 2003 р. № 822-8

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Внести зміну до технічного опису марок акцизного податку для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів вітчизняного та імпортного виробництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 травня 2003 р. № 822-8 “Про затвердження зразків марок акцизного податку для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів вітчизняного та імпортного виробництва”, - із змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2005 р. № 296 (Офіційний вісник України, 2005 р., № 16, ст. 837), від 21 травня 2008 р. № 486 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 38, ст. 1268) та від 22 червня 2011 р. № 665 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 47, ст. 1908), виключивши пункт 15.

2. Ця постанова набирає чинності через 30 днів з дня її опублікування.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 2 квітня 2012 р. № 162-р

Про передачу в 2012 році деяких бюджетних призначень Міністерству аграрної політики та продовольства

1. Передати бюджетні призначення, передбачені у 2012 році Міністерству екології та природних ресурсів у загальному фонді державного бюджету за програмою 2401450 “Загальнодержавні топографо-геодезичні та картографічні роботи, демаркація та делімітація державного кордону”, в сумі 23550,7 тис. гривень Міністерству аграрної політики та продовольства для виконання загальнодержавних топографо-геодезичних та картографічних робіт, демаркації та делімітації державного кордону.

Передачу бюджетних призначень здійснити в межах видатків розвитку.

2. Забезпечити:

1) Міністерству аграрної політики та продовольства - погодження передачі бюджетних призначень, передбаченої пунктом 1 цього розпорядження, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;

2) Міністерству фінансів - після зазначеного погодження відкриття Міністерству аграрної політики та продовольства нової бюджетної програми та внесення відповідних змін до розпису державного бюджету.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 2 квітня 2012 р. № 159-р
Про звільнення Хорошайлова С.В. з посади генерального директора
Аграрного фонду

Звільнити Хорошайлова Сергія Вікторовича з посади генерального директора Аграрного фонду за власним бажанням

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 11 квітня 2012 р. № 190-р
Про призначення Якубовича І.В. генеральним директором Аграрного фонду

Призначити Якубовича Ігоря Валентиновича генеральним директором Аграрного фонду.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 11 квітня 2012 р. № 199-р
Питання Державного агентства рибного господарства

Погодитися з пропозицією Міністерства аграрної політики та продовольства про можливість забезпечення здійснення Державним агентством рибного господарства функцій і повноважень Державного комітету рибного господарства, що припиняється.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 11 квітня 2012 р. № 192-р
Про затвердження нового складу Міжвідомчої координаційної ради з питань
розвитку сільських територій

На часткову зміну пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. № 1124 “Про утворення Міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку сільських територій” (Офіційний вісник України, 2008 р., № 100, ст. 3315) затвердити новий склад Міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку сільських територій згідно з додатком.

СКЛАД

Міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку сільських територій

Міністр аграрної політики та продовольства, голова Міжвідомчої ради
Перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства, заступник
голови Міжвідомчої ради

Директор департаменту науково-освітнього забезпечення агропромислового
виробництва та розвитку сільських територій Мінагрополітики, секретар Міжвідомчої

ради

Перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі

Перший заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства

Заступник Міністра соціальної політики

Заступник Міністра юстиції - керівник апарату

Заступник Міністра інфраструктури

Заступник Міністра освіти і науки, молоді та спорту

Заступник Міністра охорони здоров'я

Перший заступник Міністра фінансів

Заступник Міністра екології та природних ресурсів

Заступник Міністра культури

Заступник Голови Держводагентства

Заступник Голови Держмитслужби

Заступник Голови ДПС

Заступник Голови Держстату

Заступник Голови Держінвестпроекту

Заступник Голови Держспоживінспекції

Заступник Голови Фонду державного майна

Заступник Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим

Заступники голів облдержадміністрацій

Голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (за згодою)

Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики (за згодою)

Голова підкомітету з питань видатків державного бюджету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (за згодою)

Голова підкомітету з питань соціального розвитку сільських територій Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (за згодою)

Заступник Голови Національного банку (за згодою)

Голова Нацкомфінпослуг (за згодою)

Перший віце-президент Національної академії наук (за згодою)

Перший віце-президент Національної академії аграрних наук (за згодою)

Ректор Національного університету біоресурсів і природокористування (за згодою)

Представник Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні (за згодою)

Голова Центрального комітету профспілки працівників агропромислового комплексу (за згодою)

Голова Аграрного союзу України (за згодою)

Голова Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад (за згодою)

Президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України (за згодою)

Президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб (за згодою)

Голова Всеукраїнської громадської організації "Союз учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів" (за згодою)

Голова ради директорів асоціації "Союз птахівників України" (за згодою)

Президент Національної асоціації кредитних спілок (за згодою)

Голова Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні (за згодою)

<http://www.kmu.gov.ua>

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 18 квітня 2012 р. № 226-р

**Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету,
передбачених Міністерству аграрної політики та продовольства на 2012 рік**

1. Відповідно до частини восьмої статті 23 Бюджетного кодексу України здійснити у межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Міністерству аграрної політики та продовольства на 2012 рік у загальному фонді державного бюджету, перерозподіл видатків споживання у сумі 615 тис. гривень, у тому числі на оплату праці - 485 тис. гривень, шляхом зменшення їх обсягу за програмою 2801010 “Загальне керівництво та управління у сфері агропромислового комплексу” та збільшення їх обсягу за програмою 2803010 “Керівництво та управління у сфері земельних ресурсів”.

2. Забезпечити:

Міністерству аграрної політики та продовольства - погодження перерозподілу видатків, передбаченого пунктом 1 цього розпорядження, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;

Міністерству фінансів - внесення після зазначеного погодження відповідних змін до розпису державного бюджету.

<http://www.kmu.gov.ua>

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
НАКАЗ**

від 04 квітня 2012 № 163

**Про затвердження Змін до Інструкції з товарознавчої оцінки та
маркування м'яса**

Відповідно до статей 19, 20 Закону України ”Про безпечність та якість харчових продуктів“, підпунктів 7.19, 7.189 підпункту 7, підпункту 19 пункту 4 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого Указом Президента України від 23.04.2011 № 500, нормативних документів щодо товарознавчої оцінки та маркування м'яса та з метою забезпечення суб'єктами господарювання на ринку м'яса належної якості харчових продуктів для захисту життя і здоров'я людини НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни до Інструкції з товарознавчої оцінки та маркування м'яса, затвердженої наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.11.2011 № 587, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17.11.2011 за № 1317/20055, що додаються.

2. Департаменту продовольства (Куць О.І.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Сеня О.В.

ЗМІНИ**до Інструкції з товарознавчої оцінки та маркування м'яса**

1. Пункт 1.10 розділу I після слів „кролів і нутрій” доповнити словами „та/або упаковку, тару із тушками”.

2. У пункті 2.1 розділу II слова та цифри „прямокутне (20 x 50 мм)” замінити словами та цифрами „прямокутне (40 x 50 мм)”.

3. У підпункті 5.2.3 пункту 5.2 розділу V слова „літерним штампом „М” замінити словами „літерним штампом „П”.

4. Пункт 8.5 розділу VIII викласти в такій редакції:

„8.5. При пакуванні тушок птиці в індивідуальні пакети з полімерної плівки або ящики чи іншу тару з полімерних матеріалів із тушками однієї категорії вгодованості дозволяється тушки не маркувати, а на упаковку або на етикетку, що вкладається або наклеюється на пакет (ящик чи іншу тару), наноситься інформація згідно з вимогами нормативно-правових актів щодо цієї продукції”.

5. У додатку 1 до цієї Інструкції:

у пункті 1 „Зразки клейм для маркування м'яса всіх видів” у зразку клейма прямокутної форми цифри „20” замінити цифрами „40”;

у пункті 4 „Зразки клейм для перемаркування м'яса всіх видів тварин” у зразку клейма круглої форми цифри „25” замінити цифрами „40”; у зразку клейма прямокутної форми цифри „20” замінити цифрами „40”.

www.minagro.kiev.ua

2. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Закон України «Про внесення змін до деяких актів законодавства (щодо порядку проведення земельних аукціонів)»

Номер, дата реєстрації: 10231-2 від 03.04.2012

Ініціатор: Народний депутат України Лук'янов В.В

Основною ціллю законопроекту є передусім створення правових можливостей для укладення на аукціоні договору щодо земельної ділянки із найвищою (справедливою) ціною.

Для досягнення визначеної цілі законопроект пропонує вирішення наступних завдань:

- створити можливості для участі в аукціоні максимальної кількості зацікавлених осіб;
- створити можливість для укладення на аукціоні договорів про передачу земельної ділянки в користування;
- створити систему санкцій, що застосовуватимуться до організатора аукціону у разі порушення порядку його підготовки та проведення;
- зробити підготовку та проведення аукціону максимально прозорими та простими;
- зміцнити становище покупця майна на аукціоні.

Згідно із ч.5 ст.137 Земельного кодексу України (далі – ЗКУ), *«земельні торги проводяться у порядку, встановленому законом»*. Втім, до цього часу спеціальне законодавче регулювання проведення земельних торгів відсутнє.

Згідно із ч.1 ст.134 ЗКУ, землі державної та комунальної власності, за загальним правилом, продаються та надаються в користування лише на земельних торгах, єдиною формою яких є аукціон (ст.135 ЗКУ). За таких умов здійснення права державної та комунальної власності на землю практично заблоковане. Це перешкоджає розвитку економіки, оскільки інвестори не можуть набути для здійснення своєї діяльності земельних ділянок за прозорими і зрозумілими процедурами. Наслідки для державного бюджету та економіки країни від такого становища, поза всяким сумнівом, просто катастрофічні.

Звичайно, потреба продажу на аукціоні існує і у випадку із приватними землями.

За таких умов існує нагальне завдання належного законодавчого врегулювання відносин із проведення земельних аукціонів. При цьому слід взяти до уваги необхідність врегулювання цих відносин виключно на рівні закону (рішення Конституційного Суду України від 11.11.2008 № 25-рп/2008).

<http://zakon.rada.gov.ua>

Закон «Про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо порядку проведення земельних торгів у формі аукціону)»

Номер, дата реєстрації: 10231-3 від 04.04.2012

Ініціатор: Народні депутати України Бевзенко В.Ф., Терещук С.М.

Головним завданням Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо порядку проведення земельних торгів у формі аукціону)» є правове врегулювання порядку продажу земельних ділянок та набуття прав на них на конкурентних засадах, шляхом визначення законом форми проведення земельних торгів та кола їх суб'єктів, особливостей укладання договору про проведення земельних торгів, порядку підготовки лотів для продажу на земельних торгах, особливостей фінансування підготовки до укладання договорів на земельних торгах,

вимог до розміру комісії виконавця, реєстраційних та гарантійних внесків учасників, умови щодо забезпечення публічності інформації про проведення земельних торгів, строків проведення земельних торгів, порядку проведення земельних торгів у формі аукціону.

Для досягнення визначеної цілі законопроектом пропонується внести зміни та викласти у новій редакції статті 135 – 139 Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3—4, ст. 27; 2006 р., № 21, ст. 170; 2008 р., № 27—28, ст. 253, № 48, ст. 358).

Проект Закону України розроблено на виконання вимог частини п'ятої статті 137 Земельного кодексу України згідно з якою порядок проведення земельних торгів визначається законом.

Обов'язковість застосування процедури проведення земельних торгів чинним законодавством передбачена статтями 134, 137 124 Земельного кодексу України, статтею 6 Закону України «Про оренду землі» та статтею 18-1 Закону України «Про приватизацію державного майна» згідно з якими, продаж незабудованих земельних ділянок державної або комунальної власності, продаж земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації, продаж права суперфіцію, емфітевзису на незабудовані земельні ділянки державної або комунальної власності, передача в їх в оренду провадиться на земельних торгах;

Окрім того відповідно до статті 139 Земельного кодексу України, статей 61, 62, 66 Закону України «Про виконавче провадження», статей 20, 31 «Про заставу», статті 15 Закону України «Про іпотеку» реалізація належних громадянам або юридичним особам земельних ділянок відповідно до закону здійснюється шляхом їх продажу на прилюдних торгах.

Обов'язковість продажу земельних ділянок державної та комунальної власності на земельних торгах означає, що зазначені земельні ділянки не можуть бути відчуженні іншим способом, ніж за результатами аукціону, що призводить до значних втрат надходжень до державного та місцевих бюджетів і не сприяє залученню інвестицій для розвитку регіону.

Чинні норми Земельного кодексу України (Глава 21 «Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах») носять загальний характер і не формують завершеного правового поля для проведення земельних торгів, що ускладнює розпорядження землями державної та комунальної власності в частині обов'язкового їх продажу на земельних торгах.

Таким чином існує нагальна потреба в удосконаленні діючого земельного законодавства України, що визначення, на законодавчому рівні, порядку продажу земельних ділянок та прав на них на конкурентних засадах з метою формування завершеного правового поля для проведення земельних торгів в Україні.

<http://zakon.rada.gov.ua>

Постанова «Про відхилення проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" (щодо посилення державної підтримки сільського господарства в умовах його критичного стану в 2012 році)»

Номер, дата реєстрації: 10114/П від 11.04.2012

Ініціатор: Народний депутат України Баранов В.О.

Верховна Рада України постановляє:

Відхилити проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" (щодо посилення державної підтримки сільського господарства в умовах його критичного стану в 2012 році) (реєстр. № 10114), поданий народними депутатами України Кравчуком В.П. та іншими.

<http://zakon.rada.gov.ua>

Постанова «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Земельного кодексу України щодо порядку проведення земельних торгів у формі аукціону»

Номер, дата реєстрації: 10231-3П від 24.04.2012

Ініціатор: Народний депутат України Калетнік Г.М.

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

1. Прийняти за основу проект Закону України про внесення змін до Земельного кодексу України щодо порядку проведення земельних торгів у формі аукціону (реєстр. № 10231-3), поданий народними депутатами України Бевзенком В.Ф. та Терещуком С. М..

2. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень та пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи і внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

<http://zakon.rada.gov.ua>

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА

02.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми «Біоетанол»

З метою забезпечення громадського обговорення проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми «Біоетанол» Міністерство аграрної політики та продовольства України оголошує про його публікацію.

Повний пакет документів до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми «Біоетанол» та аналізу регуляторного впливу зазначеного проекту розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України за адресою <http://www.minagro.gov.ua>. Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: Міністерство аграрної політики та продовольства, вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001, e-mail: homichak@minaprk.kiev.ua.

КОНЦЕПЦІЯ

Державної цільової економічної програми "Біоетанол"

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

На даний час у структурі енергетичного балансу України переважають традиційні види палива, зокрема імпортовані нафтопродукти, що негативно впливає на рівень енергетичної безпеки держави, конкурентоспроможність вітчизняної продукції та стан навколишнього природного середовища.

Однією з важливих проблем є оптимізація структури енергетичного балансу держави шляхом заміщення традиційних видів палива іншими видами, насамперед отриманими з альтернативних джерел енергії та вторинними енергетичними ресурсами.

Результати аналізу потенціалу використання альтернативних джерел енергії, вторинних енергетичних ресурсів свідчать, що за період дії Програми можливо досягнути заміщення обсягу використання деяких імпортованих енергетичних ресурсів більш ніж на 7 відсотків.

Для реалізації таких цілей доцільно використати незавантажені потужності спиртової галузі, що дозволить забезпечити виробництво біоетанолу та біопалив на його основі.

Спиртова галузь України відіграє значну роль у забезпеченні стабільних надходжень коштів до Державного бюджету України. Продукція, що виробляється підприємствами галузі в повному обсязі, є сировиною для інших галузей національної економіки.

Встановлені потужності спиртових заводів, підпорядкованих Мінагрополітики України, з виробництва спирту етилового у розрахунку на рік складають 58,3 млн декалітрів спирту, з виробництва технічних рідин - 3,8 млн декалітрів. Потреба в спирті етиловому на внутрішньому ринку складає близько 22-23 млн декалітрів. У зв'язку із цим значна частина спиртових заводів не забезпечена достатніми обсягами реалізації спирту.

Основні завдання, на розв'язання яких спрямована ця Концепція, є організація виробництва біоетанолу та біопалива на основі біоетанолу на потужностях спиртової галузі шляхом їх перепрофілювання, що дасть можливість зменшити залежність України від імпорту світлих нафтопродуктів, забезпечити реалізацію механізмів ратифікованого в Україні Кіотського протоколу щодо зменшення викидів CO₂ в атмосферу.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Виробництво біологічних видів палива – біоетанолу, ЕТВЕ (етил-трет-бутиловий етер), біодизелю, біогазу тощо є пріоритетним напрямом у світовому виробництві моторних палив.

Незважаючи на прийняті законодавчі акти щодо сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива, в Україні не вдалося налагодити їх широкомасштабне виробництво та споживання.

Заходи щодо організації виробництва біоетанолу на потужностях спиртової галузі відповідно до програми "Етанол", затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2000 р. № 1044, та Програми розвитку спиртової галузі на 2007-2011 роки, затвердженої наказом Мінагрополітики від 16 жовтня 2007 року № 738, були виконані частково у зв'язку із відсутністю їх фінансування із державного бюджету та обмеженістю власних коштів державних спиртових заводів.

Завдяки залученим інвестиціям та за власні кошти спиртових заводів для організації виробництва біоетанолу були виконані наступні роботи: змонтовано установки дегідратації спирту етилового на мембранах на Хоростківському, Івашківському, Коростишівському, Наумівському, Триліському спиртових заводів; здійснено заходи з впровадження виробництва біоетанолу методом азеотропної ректифікації на Гайсинському, Лужанському та Барському спиртових заводів; налагоджено виробництво біопалив (БЮ-100) на основі компонента моторного палива альтернативного (КМПА) на Лохвицькому спиртовому комбінаті; розроблено науково-технічну документацію та було придбано обладнання, необхідне для організації виробництва зневодженого спирту на Жовтневому, Тростянецькому спиртових заводів та Кам'янському спиртогорілчаному комбінаті.

Мінагрополітики України розробило та узгодило в установленому порядку національний стандарт ДСТУ "Біоетанол. Технічні умови", який був затверджений наказом Держспоживстандарту від 10.08.2010 № 356, згідно із яким він набрав чинності з 1 січня 2011 року.

Протягом останніх років виробництво біоетанолу та добавок на основі біоетанолу налагоджено та здійснюється на ДП "Наумівський спиртовий завод", ДП "Гайсинський спиртовий завод", ДП "Лужанський експериментальний завод" та Хоростківському МПД ДП "Укрспирт". У 2011 році виробництво біоетанолу у

порівнянні з 2010 роком збільшилося у 15 разів і склало 9726,4 тонни. Виробництво КМПА в 2011 році збільшилося у 7 разів проти 2010 року і склало 14416 тонн.

Проте налагодження широкомасштабного виробництва біоетанолу та біопалив на його основі потребує комплексного підходу, зокрема:

- розроблення заходів щодо організації виробництва біоетанолу, а також біопалив на його основі на потужностях спиртової галузі, що дасть можливість завантажити потужності спиртової галузі та частково вирішити питання збуту біопалив безпосередньо підприємствами спиртової галузі;

- впровадження технологічно можливих схем виробництва біоетанолу не тільки з меляси, а і з проміжних продуктів переробки цукрового буряку, що дозволить регулювати співвідношення виробленої продукції в залежності від потреб суспільства та кон'юнктури ринку;

- розроблення необхідних законодавчих та нормативно-правових актів, необхідних для регулювання ринку виробництва та споживання біопалив;

- встановлення на вітчизняних нафто- та газопереробних заводах, що відносяться до сфери управління Міненерговугілля, необхідного обладнання для організації виробництва бензинів моторних сумішевих з добавками на основі біоетанолу;

- встановлення обладнання для забезпечення приймання та реалізації біопалив на основі біоетанолу мережею нафтобаз та АЗС.

Мета Програми

Метою Програми є створення сприятливих умов для розвитку в Україні виробництва та використання біоетанолу, добавок на основі біоетанолу і бензинів моторних сумішевих з добавками на основі біоетанолу шляхом оптимізації діяльності, перепрофілювання та модернізації потужностей спиртової галузі, економічного та організаційного стимулювання споживання біопалив на основі біоетанолу, в першу чергу на транспорті, що забезпечує зменшення залежності України від імпорту нафтопродуктів і виконання міжнародних зобов'язань України щодо зменшення викидів парникових газів за Кіотським протоколом.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Можливі три варіанти розв'язання проблеми.

Перший – будівництво нових підприємств з виробництва біоетанолу, що потребує значних коштів (будівництво одного підприємства потужністю 200 тис. тонн біоетанолу на рік потребує близько 75 млн євро) та значного часу на будівництво та введення в експлуатацію новобудови.

Другий – прийняття законодавчих та нормативно-правових актів, необхідних для регулювання ринку виробництва та споживання біопалив. Проте такий варіант не дає можливість вирішити проблему, зокрема не передбачає технічних заходів з підготовки обладнання підприємств спиртової галузі на виробництво біоетанолу та біопалив.

Оптимальним варіантом розв'язання проблеми є прийняття та реалізація Програми, якою буде передбачено комплекс заходів, необхідних для створення усіх умов для організації виробництва біоетанолу, добавок на основі біоетанолу та бензинів сумішевих з добавками на основі біоетанолу, які передбачають реалізацію технічних і технологічних заходів, законодавчого вирішення проблеми, розроблення необхідних нормативно-правових та нормативних актів і джерела їх фінансування.

Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми

Програмою планується здійснення комплексу заходів щодо організації в Україні широкомасштабного виробництва і споживання біоетанолу, добавок на основі біоетанолу і бензинів сумішевих з добавками на основі біоетанолу.

Строк виконання Програми – 5 років.

Виконання завдань, спрямованих на досягнення мети Програми, буде

здійснюватися:

1) у сфері розвитку вітчизняного виробництва біоетанолу, добавок на основі біоетанолу і бензинів сумішевих з добавками на основі біоетанолу:

- на першому етапі - забезпечити перепрофілювання на виробництво біоетанолу в спосіб азеотропної ректифікації на 24 підприємствах спиртової галузі та модернізація двох підприємств, на яких уже встановлено обладнання для виробництва біоетанолу та добавок на його основі, що загалом дасть можливість у найкоротші строки виготовляти біоетанол на 26 підприємствах загальним обсягом 626,7 тонни на добу, або 188 тис. тонн на рік;

- на другому етапі - забезпечити впровадження на 5 спиртових заводах більш сучасної та продуктивної технології виробництва біоетанолу на молекулярних ситах з продуктивністю одного заводу 100 – 175 тонн на добу, що дасть можливість виготовляти біоетанолу 500 - 875 тонн на добу, або 150 – 260 тис. тонн на рік;

- одночасно забезпечити реконструкцію та модернізацію 5-ти спиртових заводів, на яких в попередні роки було змонтовано установки дегідратації на мембранах, які за технічними причинами не введені в експлуатацію, що дасть можливість виробляти 34,0 тис. тонн біоетанолу на рік;

- організація повного циклу виробництва біопалив з добавками на основі біоетанолу безпосередньо на спиртових заводах шляхом встановлення установок по виробництву біопалив на основі біоетанолу;

- впровадження енергоощадних технологій виробництва біоетанолу для здешевлення готової продукції та підвищення її конкурентоспроможності;

- впровадження технологічно можливих схем виробництва біоетанолу не тільки з меляси, а і з проміжних продуктів переробки цукрового буряку, що дозволить регулювати співвідношення виробленої продукції в залежності від потреб суспільства та кон'юнктури ринку;

- встановлення на вітчизняних нафто- та газопереробних заводах необхідного обладнання для організації виробництва бензинів моторних сумішевих з добавками на основі біоетанолу;

- встановлення обладнання для забезпечення приймання та реалізації біопалив на основі біоетанолу мережею нафтобаз та АЗС;

- розроблення та впровадження технологічних схем виробництва дизельного палива шляхом переестерифікації рослинної олії біоетанолом;

- розроблення нормативно-технічної та технологічної документації (регламенти, стандарти, технічні умови, технологічні інструкції, рецептури) на виробництво добавок на основі біоетанолу, бензинів моторних з об'ємним вмістом біоетанолу не менш як 5 мас. % біоетанолу, дизельного палива з рослинної олії переестерифікованою біоетанолом;

- проведення стендових та експлуатаційних випробувань моторних палив, що містять біоетанол і добавки на його основі;

2) у сфері стимулювання розвитку вітчизняного виробництва біоетанолу та біопалив на його основі:

- вирішення на законодавчому рівні питання поетапного збільшення нормативно визначеної частки виробництва сумішевих бензинів та моторних палив із вмістом біоетанолу до загального обсягу споживання бензинів в Україні;

- для забезпечення економічного стимулювання нафтопереробних заводів та підприємств із збуту нафтопродуктів на законодавчому рівні вирішити питання щодо встановлення пільгової ставки акцизного податку на бензини моторні сумішеві, що виробляються згідно з чинним галузевим стандартом, та інші бензини із вмістом не менш як 5 мас. % біоетанолу або не менш як 5 мас. % етил-трет-бутилового етеру або їх суміші;

- забезпечення державної підтримки та стимулювання виробництва та ввезення на митну територію України техніки, обладнання та устаткування, що

використовується для встановлення на підприємствах з виробництва біоетанолу та біопалив;

- забезпечення державної підтримки і стимулювання виробництва та ввезення на митну територію України автомобілів, призначених для роботи на біопаливах на основі біоетанолу.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання передбачених Програмою основних завдань забезпечить:

- створення сприятливих умов для організації виробництва біоетанолу та біопалив в Україні, що дасть можливість налагодити виробництво біоетанолу обсягом більше 370 тис. тонн, що дозволить замінити більше 7 відсотків світлих нафтопродуктів, у тому числі імпортованих, вітчизняними біопаливами;

- зменшення залежності України від імпорту нафтопродуктів;

- завантаження 40 відсотків потужностей спиртової галузі шляхом їх перепрофілювання на виробництво біоетанолу та біопалив, що дасть можливість покращити її фінансово-економічне становище, збільшити надходження до бюджетів усіх рівнів, що складе близько 300 млн гривень на рік;

- відновлення близько 3000 робочих місць, переважно у сільській місцевості, що дасть можливість відродити регіональну соціальну сферу та зменшити соціальну напругу;

- створення умов для збільшення виробничого потенціалу суміжників - виробників сільськогосподарської продукції (зерно, цукрові буряки);

- додаткове завантаження потужностей цукрової галузі за рахунок збільшення використання меляси та напівпродуктів цукрового виробництва;

- реалізацію міжнародних зобов'язань України щодо зменшення викидів в атмосферу парникових газів за Кіотським протоколом.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми здійснюється у межах видатків, що передбачаються у державному бюджеті Мінагрополітики України, Міненерговугілля України, які виступають головними розпорядниками бюджетних коштів, відповідальними за виконання Програми, а також за рахунок власних коштів підприємств спиртової галузі, нафтопереробних заводів, мереж нафтобаз, АЗС, залучених інвестицій та інших передбачених законодавством джерел.

Обсяг державної фінансової підтримки Програми визначається щороку в межах коштів, передбачених Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік, виходячи із конкретних завдань Програми.

Орієнтовно загальна потреба у коштах для виконання заходів Програми становить 323 млн гривень, у тому числі:

- організація виробництва біоетанолу на потужностях спиртової галузі, на яких багато років не здійснюється виробнича діяльність, шляхом закупівлі обладнання та устаткування з виробництва біоетанолу, виконання монтажних та пусконаладжувальних робіт потребує фінансування обсягом 283 млн гривень, з яких за умови залучення коштів інвесторів та інших джерел фінансування, з державного бюджету необхідно передбачити кошти обсягом 212 млн гривень, що складає 75 відсотків від обсягу коштів на реалізацію зазначених заходів;

- розроблення проектно-конструкторської, кошторисної, нормативно-технічної документації на перепрофілювання та модернізацію підприємств спиртової галузі потребує фінансування з державного бюджету обсягом 20 млн гривень;

- нормативно-технічне забезпечення виробництва та проведення стендових і експлуатаційних випробувань моторних палив, що містять біоетанол та добавок на його основі, потребує фінансування з державного бюджету обсягом 20 млн гривень.

Реалізація положень Програми потребує забезпечення додаткової потреби у сировинних ресурсах, зокрема: зерна - близько 1,5 млн тонн, меляси та інших

напівпродуктів цукрової галузі - 1,2 млн тонн, а також трудових ресурсів, додаткова потреба яких складе 3,0 тис. працівників.

www.minagro.kiev.ua

04.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку створення енотек, зберігання і використання зразків вин з енотек»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку створення енотек, зберігання і використання зразків вин з енотек» та аналізу регуляторного впливу зазначеного проекту Міністерство аграрної політики та продовольства України оголошувало про його публікацію.

Повний пакет матеріалів до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку створення енотек, зберігання і використання зразків вин з енотек» розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб – сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України: www.minagro.kiev.ua

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі надаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: Міністерство аграрної політики та продовольства України, вул. Хрещатик 24, м. Київ, 01001, e-mail: lav@minagro.gov.ua, chenusha@minapk.kiev.ua та Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М.Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, e-mail: meconomy@me.gov.ua.

www.minagro.kiev.ua

06.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України “Про затвердження Положення щодо здійснення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів”

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу “Про затвердження Положення щодо здійснення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів” (далі-проект наказу) Міністерство агропромислової політики та продовольства України оголошує про його публікацію на офіційному веб-сайті Мінагрополітики України.

Даний проект акта спрямований на визначення умов проведення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів з метою захисту території України від регульованих шкідливих організмів.

Розробником проекту наказу є Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України.

Проект наказу та аналіз його регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Мінагрополітики України <http://www.minagro.gov.ua>.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу в письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами:

Міністерство аграрної політики України, 01001, м. Київ, вул. Хрещатик 24, e-mail: post@derzhkarantyn.kiev.ua;

Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України, вул. Б. Грінченка, 1, м. Київ, Україна, 01001, e-mail: udvi@vet.gov.ua; kobal@vet.gov.ua;

Затвердження даного проекту наказу, в першу чергу, дасть можливість визначити умови проведення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів.

Крім цього, буде врегульований порядок розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів.

Проект наказу розроблено на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.08.2011 № 790 “Про затвердження плану заходів щодо виконання у 2011 році Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу”, відповідно до статей 14, 15, 16 та 17 Закону України “Про карантин рослин”, а також МСФЗ № 2, 11 та 21 ФАО, Рим.

Проект наказу визначить умови проведення аналізу ризиків для розробки та/або перегляду фітосанітарних заходів.

www.minagro.kiev.ua

20.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Положення про порядок ведення реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об’єктів»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Мінагрополітики «Про затвердження Положення про порядок ведення реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об’єктів» Мінагрополітики України робить оголошення про його публікацію.

Повний пакет документів до проекту наказу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України: www.minagro.kiev.ua «___» квітня 2012 року.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою 04053, м. Київ, вул. Артема, 45 а, Державне агентство рибного господарства України e-mail: (kip@dkrg.gov.ua).

**Положення
про порядок ведення реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських
водних об’єктів**

1. Положення про порядок ведення реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об’єктів (далі – Положення) розроблено відповідно до абзацу тридцять третього статті 9 Закону України „Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів” та Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого Указом Президента України від 23.04.2011 № 500.

2. Це Положення встановлює порядок обліку (реєстрації) гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об’єктів (їх частин).

3. Облік (реєстрація) гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об’єктів (їх частин) здійснює Державне агентство рибного господарства України (далі – Держрибагентство України).

4. Обліку (реєстрації) підлягають всі гідротехнічні споруди рибогосподарських водних об’єктів (їх частин).

5. Облік (реєстрація) гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об’єктів (їх частин) здійснюється протягом п’яти робочих днів за умови подання до Держрибагентства України юридичними особами та іншими суб’єктами підприємницької діяльності (далі – суб’єкт господарювання), які використовують та/або планують використовувати ці гідротехнічні споруди, наступних документів:

заяви згідно з додатком 1;

паспорта гідротехнічної споруди рибогосподарського водного об’єкта (його частини);

копії договору, завіреного в установленому порядку суб’єктом господарювання, на підставі якого використовується гідротехнічна споруда, з усіма чинними на дату

- подання додатками, специфікаціями, додатковими угодами та іншими документами, які є частиною договору;
- копії виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, завіреної в установленому порядку суб'єктом господарювання.
6. Паспорт гідротехнічної споруди рибогосподарського водного об'єкта (його частини) складає балансоутримувач.
7. Відповідальність за достовірність наданої інформації та документів несе суб'єкт господарювання або фізична особа, яка є таким суб'єктом.
8. Датою подання документів на реєстрацію вважається день реєстрації заяви в Держрибагентстві України, що підтверджується відповідним записом у журналі реєстрації.
9. Підтвердженням реєстрації є витяг з Реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) згідно з додатком 2.
10. Відмова в реєстрації гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) допускається, якщо:
- подано не всі документи, передбачені в пункті 5 цього Положення;
  - заява подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень.
11. Дані, зазначені у заяві (додаток 1), вносяться до Реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) (далі – Реєстр гідроспоруд).
12. Реєстр гідроспоруд – це електронна база даних обліку гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), інформаційно-аналітична система збору, накопичення та обробки даних щодо їх власників (утримувачів), використання гідротехнічних споруд, визначення їх технічного стану тощо, яка забезпечує зберігання інформації про гідротехнічні споруди.
13. Реєстр гідроспоруд створюється з метою:
- забезпечення єдиних принципів ідентифікації гідротехнічних рибницьких (рибоводних) споруд та їх державного обліку;
  - визначення шляхів збільшення обсягів вирощування рибної продукції (оптимізації рибогосподарської діяльності);
  - контролю за використанням гідротехнічних рибницьких (рибоводних) споруд стосовно їх експлуатації відповідно до цільового призначення (ведення рибогосподарської діяльності, рибництва (аквакультури) тощо) за умови дотримання норм водного та екологічного законодавства;
  - ведення єдиної системи обліку проведення капітальних ремонтів гідротехнічних рибницьких (рибоводних) споруд;
  - посилення контролю за ветеринарно-санітарним станом, якістю і походженням продукції рибництва;
  - забезпечення споживачів рибницької продукції оперативною і надійною інформацією щодо якості і походження продукції аквакультури;
  - забезпечення державних органів інформацією про стан гідроспоруд.
14. Реєстр гідроспоруд включає наступну інформацію:
- 14.1. Про гідротехнічну рибницьку (рибоводну) споруду (комплекс гідроспоруд):
- реєстраційний номер;
  - назва гідротехнічної споруди (комплексу гідроспоруд);
  - інвентарний номер гідротехнічної споруди;
  - рік введення в експлуатацію;
  - місцезнаходження гідротехнічної споруди;
  - власник гідротехнічної споруди;
  - балансова вартість гідротехнічної споруди;
  - наявність паспорта на гідротехнічну споруду (комплекс гідроспоруд);
  - технічний стан гідротехнічної споруди;
  - необхідність проведення поточного ремонту гідротехнічної споруди;

необхідність проведення капітального ремонту гідротехнічної споруди;
фактичне проведення капітального ремонту гідротехнічної споруди;
дата введення в експлуатацію після проведення капітального ремонту.

14.2. Про рибицькі господарства, де розташовані гідротехнічні споруди:
назва рибицького господарства, рибдільниці, рибцеху, до якого відноситься гідротехнічна споруда (комплекс гідроспоруд);
тип рибицького господарства (нерестово-виросувальне, риборозплідник, товарне; повносистемне, неповносистемне);
площа ставового фонду;
джерело водозабезпечення;
водовідведення;
проектна потужність господарства.

15. Інформація з Реєстру гідроспоруд надається Держрибагентством України шляхом надання витягу з Реєстру гідроспоруд згідно з додатком 2.

Метою прийняття наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України "Про затвердження Положення про порядок ведення реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів" є ведення моніторингу щодо технічного стану гідротехнічних споруд, ефективного їх використання для досягнення максимальної рибопродуктивності.

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України "Про затвердження Положення про порядок ведення реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів" підготовлений відповідно до абзацу тридцять третього статті 9 Закону України "Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів", Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого Указом Президента України від 23.04.2011 № 500, та Положення про Державне агентство рибного господарства України, затвердженого Указом Президента України від 16.04.2011 № 484.

www.minagro.kiev.ua

20.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо узгодження спільних положень Земельного і Водного кодексів України, Законів України «Про оренду державного та комунального майна» та «Про приватизацію державного майна») Мінагрополітики України робить оголошення про його публікацію.

Повний пакет документів до законопроекту розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України: www.minagro.kiev.ua «___» квітня 2012 року.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою 04053, м. Київ, вул. Артема, 45 а, Державне агентство рибного господарства України e-mail: (kip@dkrg.gov.ua).

Метою прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» є узгодження спільних положень Земельного та Водного кодексів України, Закону України «Про оренду державного та комунального майна», Закону України «Про приватизацію державного майна» та Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів».

З метою зняття надмірних обмежень щодо можливості передачі в оренду об'єктів державної власності, запропонованим проектом закону розширюється перелік об'єктів та майна, які можуть бути передані в оренду.

Прийняття закону створить умови сталого функціонування та розвитку рибогосподарського комплексу держави.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» підготовлений Державним агентством рибного господарства України на виконання пункту 189.1 Національного плану дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", затвердженого Указом Президента України від 12.03.2012 № 187 з метою забезпечення розвитку рибного господарства України.

У діючому Водному кодексі України мають місце протиріччя і неузгодженості з деякими іншими законодавчими актами та залишаються неврегульованими питання використання водних об'єктів для рибогосподарських цілей.

Проблема орендних відносин щодо гідротехнічних споруд, включаючи ставкові рибницькі (рибоводні) споруди та пов'язані з ними робочі машини і обладнання, інше майно, яке на момент приватизації не увійшло до статутних фондів господарських товариств, створених в процесі приватизації на базі підприємств рибного господарства, що належить до сфери управління Державного агентства рибного господарства України, зумовлена формулюванням абзацу шістнадцятого частини другої статті 4 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», який забороняє здавати вищезазначені об'єкти в оренду.

Крім того, особливості використання рибницьких ставів та їх активними елементами – гідротехнічними спорудами, чинним законодавством України фактично не враховані. Гідротехнічні споруди рибницьких ставів є специфічними інженерними спорудами рибницьких ставків, які потребують їх сезонного використання через нерозривний процес циркуляції місцевих талих та річкових вод. Так, вирощувальні стави можуть використовуватись тільки у весінній, літній та осінній періоди. Скидні канали використовуються, здебільшого, в період скиду води зі ставів. Водопостачальні канали використовуються тільки навесні, влітку та восени. Зимувальні садки використовуються тільки взимку. Стави охолоджувачі використовуються влітку. Літньо-маточні стави використовуються тільки влітку. Карантинні стави використовуються для перетримки новопридбаної риби. Нерестові стави використовуються тільки навесні та влітку (період природного нересту риби). Нагульні стави використовуються з весни до осені для вирощування риби. Тепла пора року є найбільш сприятлива для заростання ставів рослинністю та чагарником. В осінній та зимовий період здійснюються здебільшого меліоративні заходи та ремонтні роботи по відновленню гідроспоруд. Насосні станції використовуються тільки навесні та влітку. В інші пору року ці споруди знаходяться тільки на зберіганні у Зберігачів, які забезпечують власними засобами їх схоронність та здійснюють їх капітальний та поточний ремонт. Гідротехнічні споруди можуть зберігати свої властивості та якості тільки в результаті їх постійного циклічного користування. У разі, коли гідротехнічні споруди рибницьких ставів не експлуатуються відповідно до Правил експлуатації гідротехнічних споруд рибоводних господарств, стави не заповнюються водою до належного рівня, відбувається їх швидке заростання трав'яною та жорсткою рослинністю, замулення, порушується водообмін, що в свою чергу призводить до руйнування гідроспоруд, порушення екосистеми прилеглої території.

Законопроект передбачає комплекс змін до актів законодавства, спрямованих на вдосконалення організації відносин оренди державного майна, що входить до сфери управління Державного агентства рибного господарства України, усунення недоліків, виявлених практикою реалізації законодавчих вимог.

Вирішення вищезазначених питань потребує закріплення їх на законодавчому рівні.

20.04.2012**Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 09 червня 2011 р. № 641"**

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 09 червня 2011 р. № 641" (далі – проект постанови) Міністерство аграрної політики та продовольства України оголошує про його публікацію на офіційному веб-сайті міністерства.

Проект постанови розроблено з метою забезпечення виконання ст. 29 Бюджетного кодексу України, ст. 2 Закону України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" та зменшення розміру плати за надання адміністративних послуг, які надаються Державною ветеринарною та фітосанітарною службою, органами та установами, що належать до сфери її управління.

Питання, які вирішуються даним проектом постанови, регулюються Бюджетним кодексом України, Законом України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" та постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2011 р. № 641 "Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною ветеринарною та фітосанітарною службою, органами та установами, що належать до сфери її управління, і розміру плати за їх надання".

Проектом постанови передбачається встановити, що придбання бланків документів, які надаються за результатами надання платних адміністративних послуг, здійснюється за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, а також зменшити розмір плати за такі адміністративні послуги, як:

- видача ветеринарного свідоцтва;
- видача міжнародного ветеринарного сертифіката;
- видача ветеринарної довідки.

З прийняттям зазначеного проекту постанови буде удосконалено державне регулювання надання платних адміністративних послуг у сфері ветеринарної медицини, а саме буде зменшено розмір плати за надання таких адміністративних послуг: видачі ветеринарного свідоцтва (для України за формами № 1 і 2) - під час переміщення товарів та живих тварин за межі Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя, районів, міст; видачі ветеринарних довідок - при переміщенні в межах району, видачі міжнародних ветеринарних сертифікатів при переміщенні за межі України.

Проект регуляторного акта відповідає принципам державної регуляторної політики, є доцільним, ефективним, збалансованим, передбаченим, прозорим.

Розробником проекту постанови є Мінагрополітики України, Держветфітослужба України.

Проект постанови та аналіз його регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Мінагрополітики України: www.minagro.gov.ua, Держветфітослужби України (www.vet.gov.ua).

Зауваження та пропозиції стосовно проекту постанови та аналізу регуляторного впливу в письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами:

- Міністерство аграрної політики та продовольства України, вул. Хрещатик 24, м. Київ, 01001;

- Державну службу України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва: 01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11 Факс: (044) 254-43-78;

Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України: 01001, м. Київ, вул. Б.Грінченко, 1, тел. 279 49 81; тел./факс 279 48 87; E-mail: peregineets_@vet.gov.ua.

Проект постанови розроблено з метою забезпечення вимог ст. 29 Бюджетного кодексу України, ст. 2 Закону України “Про Державний бюджет України на 2012 рік” та зменшення розміру плати за надання адміністративних послуг, які надаються Державною ветеринарною та фітосанітарною службою, органами та установами, що належать до сфери її управління.

Прийняття проекту постанови дозволить зменшити витрати для фізичних та юридичних осіб під час надання послуг установами Держветфітослужби України, вдосконалення та впорядкування надання адміністративних послуг, унеможливлення встановлення будь-яких не передбачених законодавством надбавок.

Формування собівартості адміністративних платних послуг Держветфітослужби України відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 66 “Про затвердження Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг” та наказу Державного комітету ветеринарної медицини України від 26.11.2010 № 524 “Про затвердження норм часу і чисельності працівників державних установ ветеринарної медицини”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.04.2011 за № 442/19180.

Постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2011 р. № 641 затверджено перелік платних адміністративних послуг, які надаються Державною ветеринарною та фітосанітарною службою, органами та установами, що належать до сфери її управління, і розміру плати за їх надання.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2011 рік” було передбачено, що одним із джерел формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2011 рік у частині доходів є плата за надання адміністративних послуг.

У зв’язку із змінами до ст. 29 Бюджетного кодексу України (Закон України від 06.10.2011 № 3828-VI) та відповідно до ст. 2 Закону України “Про Державний бюджет України на 2012 рік” плата за надання адміністративних послуг належить до доходів загального фонду Державного бюджету України.

Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України фінансується за бюджетними програмами 2802010 “Керівництво та управління у сфері ветеринарної медицини та фітосанітарної служби України”, 2802030 “Організація і регулювання діяльності установ в системі Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України”.

Проект постанови розроблено з метою забезпечення вимог ст. 29 Бюджетного кодексу України, ст. 2 Закону України “Про Державний бюджет України на 2012 рік” та зменшення розміру плати за надання адміністративних послуг шляхом зменшення вартості бланків ветеринарних документів та скорочення затрат норм часу на їх видачу.

Зміни,

що вносяться до постанови

Кабінету Міністрів України від 09 червня 2011 р. № 641

1. Доповнити постанову пунктом 3 такого змісту:
3. “Встановити, що придбання бланків документів, які видаються за результатами надання платних адміністративних послуг, здійснюється за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України”.
2. У додатку 1:
  - 1) у пункті 1 графі “Розмір плати за послугу надання послуги, гривень” цифри “18,09” замінити цифрами “8,58 ”;
  - 2) у пункті 2 цифри “14,85” замінити цифрами “7,00 ”;
  - 3) у пункті 3 цифри “14,46” замінити цифрами “6,48 ”.

www.minagro.kiev.ua

24.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України "Про затвердження змін до деяких наказів Мінагрополітики України"

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу "Про затвердження змін до деяких наказів Мінагрополітики України" (далі – проект наказу) Міністерство агропромислової політики та продовольства України оголошує про його публікацію на офіційному веб-сайті Мінагрополітики України.

Даний проект акта розроблено відповідно до Указів Президента України від 13 квітня 2011 року № 459 "Про Державну інспекцію сільського господарства України", від 23 квітня 2011 року № 500 "Про Міністерство аграрної політики та продовольства України", а також у зв'язку з необхідністю приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства.

Розробником проекту наказу є Державна інспекція сільського господарства України.

Проект наказу та аналіз його регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Мінагрополітики України <http://www.minagro.gov.ua>.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу в письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами:

Міністерство аграрної політики України, 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 24;

Державна інспекція сільського господарства України, 03190, м. Київ, вул. Баумана, 9/12, e-mail: mv@corp2.net.

Основною метою проекту наказу є забезпечення виконання покладених на Державну інспекцію сільського господарства України та її територіальні органи завдань в частині здійснення державного нагляду (контролю) у сфері експлуатації та технічного стану машин шляхом внесення змін до наказів Мінагрополітики України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.12.2011 № 1300 "Про утворення територіальних органів Державної інспекції сільського господарства" передбачено утворення територіальних органів Державної інспекції сільського господарства, до яких передані функції інспекцій державного технічного нагляду. У зв'язку з цим виникла необхідність приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства.

Вказану проблему пропонується вирішити шляхом прийняття наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України "Про затвердження змін до деяких наказів Мінагрополітики України".

www.minagro.kiev.ua

27.04.2012

Повідомлення про оприлюднення проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України " Про затвердження типового стандарту адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій "

Міністерство аграрної політики та продовольства України оголошує про оприлюднення проекту наказу «Про затвердження типового стандарту адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій».

Проект наказу передбачає затвердження типового стандарту адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій (далі – Стандарт).

Зазначеним Стандартом визначається перелік етапів надання адміністративної

послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій, склад, послідовність дій одержувача та адміністративного органу, вимоги щодо необхідного рівня доступності адміністративної послуги та її якості.

Головним розробником проекту Стандарту є Державне агентство лісових ресурсів України.

Поштова адреса: 01601, м.Київ, вул. Ш.Руставелі, 9-а, електронна адреса nauka@dklg.gov.ua.

Проекти наказу та Стандарту адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій, а також пояснювальна записка та аналіз регуляторного впливу Стандарту розміщено в мережі Інтернет на веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України www.minagro.gov.ua __.05.2012.

Зауваження та пропозиції приймаються розробником проекту регуляторного акта протягом 1 місяця з дня оприлюднення проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу на адресу:

Державне агентство лісових ресурсів України - 01601, м.Київ, вул. Ш.Руставелі, 9-а, e-mail: nauka@dklg.gov.ua;

Метою видання наказу є зведення в одному нормативному документі (Стандарті) переліку етапів надання адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій (далі - Сертифікат), склад і послідовність дій одержувача та адміністративного органу, вимоги щодо необхідного рівня доступності адміністративної послуги та її якості.

Типовий стандарт адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій (далі - Стандарт) розроблено у відповідності до постанов Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 року № 737 «Про заходи щодо упорядкування адміністративних послуг», від 11 жовтня 2010 року № 915 «Деякі питання надання адміністративних послуг» та на виконання пункту 4 доручення Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2010 року № 62295/4/1-10 і розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2006 року № 90-р "Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади", а також у відповідності до Закону України № 2860-IV від 08 вересня 2005 року «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів», постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 року № 1260 «Про затвердження Тимчасового порядку видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій» та наказу Держкомлігоспу від 07 вересня 2007 року № 528 «Про затвердження форми сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій та Інструкції щодо заповнення форми сертифікату про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій».

ТИПОВИЙ СТАНДАРТ

адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій

I. Загальні положення

1.1. Цей типовий стандарт адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій (далі - Стандарт) визначає перелік етапів надання

адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій (далі – адміністративна послуга), склад і послідовність дій одержувача та адміністративного органу, вимоги щодо необхідного рівня доступності адміністративної послуги та її якості.

1.2. Адміністративний орган, що надає адміністративну послугу:

територіальні органи управління Державного агентства лісових ресурсів України - обласні управління лісового та мисливського господарства.

1.3. У цьому Стандарті терміни вживаються в значенні, визначеному в Лісовому кодексі України та Законі України “Про особливості державного регулювання діяльності суб’єктів підприємницької діяльності, пов’язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів”.

II. Перелік категорій одержувачів адміністративної послуги

Одержувачем сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій (далі - Сертифікат), який підтверджує законність придбання лісоматеріалів, є суб’єкт господарської діяльності, резидент України, який має намір експортувати лісоматеріали та пиломатеріали, що підпадають під дію Закону України від 08 вересня 2005 року № 2860-IV “Про особливості державного регулювання діяльності суб’єктів підприємницької діяльності, пов’язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів”.

III. Перелік документів, що подаються суб’єктами господарювання для отримання адміністративної послуги

Для одержання адміністративної послуги відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 року № 1260 «Про затвердження Тимчасового порядку видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій» та наказу Держкомлісгоспу від 07 вересня 2007 року № 528 “Про затвердження форми сертифікату про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій та Інструкції щодо заповнення форми сертифікату про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій”, зареєстрованого в Мін’юсті 26 вересня 2007 року за № 1111/14378, до обласного управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України, за місцем реєстрації суб’єкта зовнішньоекономічної діяльності подаються такі документи:

заява за встановленою формою;

копії (з обов’язковим пред’явленням оригіналу) товарно-транспортних або залізничних накладних про придбання відповідного обсягу лісо – та пиломатеріалів у постійного лісокористувача, або лісорубного квитка (для постійних лісокористувачів).

IV. Склад і послідовність дій одержувача та адміністративного органу, що надає адміністративну послугу, опис етапів надання послуги

4.1. Послідовність дій одержувача адміністративної послуги:

подання до обласного управління лісового та мисливського господарства:

заяви за встановленою формою;

повного пакета документів, зазначених в розділі III Стандарту;

отримання Сертифіката або письмової відмови у його видачі із зазначенням її причин.

4.2. Послідовність дій адміністративного органу:

прийняття заяви одержувача адміністративної послуги;

розгляд пакета документів, поданого одержувачем адміністративної послуги;

прийняття рішення про видачу Сертифіката або відмову в його видачі;

видача Сертифіката або письмової відмови із зазначенням її причин.

V. Вимоги до строку надання адміністративної послуги, а також до строків здійснення дій, прийняття рішень у процесі надання адміністративної послуги

Обласні управління лісового і мисливського господарства відповідно до пункту 7 постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 року № 1260 «Про затвердження Тимчасового порядку видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій» розглядають подані документи протягом одного робочого дня, починаючи від дня надходження повного пакета документів, та приймають рішення про видачу Сертифіката або відмову в його видачі.

VI. Вичерпний перелік підстав для відмови в наданні адміністративної послуги

6.1. У відповідності з пунктом 5 статті 4-1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» обласні управління лісового та мисливського господарства можуть відмовити одержувачеві адміністративної послуги в разі:

подання суб'єктом господарювання неповного пакета документів, необхідних для одержання Сертифіката, згідно із встановленим переліком у відповідності з розділом III даного Стандарту;

виявлення в документах, поданих суб'єктом господарювання, недостовірних відомостей;

негативний висновок за результатами проведених експертиз та обстежень або інших наукових і технічних оцінок, необхідних для видачі Сертифіката.

6.2. У разі відмови у наданні адміністративної послуги адміністративний орган повинен письмово надати одержувачеві обґрунтовані роз'яснення щодо причин такої відмови.

VII. Опис результату, який повинен отримати одержувач адміністративної послуги

7.1. Обласні управління лісового та мисливського господарства видають Сертифікат встановленого зразка, який підтверджує законність походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів. Сертифікат має облікову серію і номер.

7.2. Відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 року № 1260 «Про затвердження Тимчасового порядку видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій» Сертифікат діє протягом 60 днів з дати його видачі.

7.3. Сертифікат видається виключно на лісоматеріали та виготовлені з них пиломатеріали включені до Переліку товарів, на які видаються документи Держкомлісгоспу, під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України затвердженого наказом Держкомлісгоспу від 07 вересня 2007 року № 529, зареєстрованого в Мін'юсті 10 грудня 2007 року за № 1359/14626.

VIII. Інформація про платність або безоплатність надання адміністративної послуги та розмір плати за її надання, якщо плата передбачена

Адміністративна послуга з видачі Сертифіката надається на безоплатній основі.

IX. Вимоги до посадових осіб, які безпосередньо забезпечують надання адміністративної послуги, включаючи вимоги до їх кваліфікації

Вимоги до посадових осіб, які безпосередньо забезпечують надання адміністративної послуги, встановлені законодавством України про державну службу.

X. Вимоги до місця надання адміністративної послуги з урахуванням його транспортної і пішохідної доступності

10.1. Документи, необхідні для надання адміністративної послуги, надаються безпосередньо заявником або його уповноваженою особою.

10.2. Відповідно до пункту 3 наказу Держкомлісгоспу від 07 вересня 2007 року № 528 «Про затвердження форми сертифікату про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій та Інструкції щодо заповнення форми сертифікату про походження лісоматеріалів та виготовлених з

них піломатеріалів для здійснення експортних операцій”, зареєстрованого в Мін’юсті України 26.вересня 2007року за № 1111/14378, Сертифікат видають обласні управління лісового та мисливського господарства суб’єктам господарювання, що зареєстровані на території відповідних областей.

XI. Режим роботи адміністративного органу, порядок прийому одержувачів, у тому числі можливість одержання бланків заяв про надання адміністративної послуги та їх реєстрації

Прийом заяв та видача Сертифіката здійснюється в робочі дні з понеділка по п’ятницю відповідно до графіка, встановленого обласними управліннями лісового та мисливського господарства.

XII. Черговість надання адміністративної послуги (здійснення дій та прийняття рішень) в разі перевищення попиту на адміністративну послугу над можливістю її надання без очікування, у тому числі терміни й умови очікування надання адміністративної послуги

Встановлення черговості надання адміністративної послуги не передбачено.

XIII. Вимоги до інформаційного забезпечення одержувача під час звернення за одержанням та в ході надання адміністративної послуги

Інформація про цей Стандарт та про надання адміністративної послуги надається одержувачеві безкоштовно шляхом:

розміщення в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Державного агентства лісових ресурсів України <http://dklg.kmu.gov.ua> та офіційних веб-сайтах обласних управлінь лісового та мисливського господарства;

надання консультацій за контактними телефонами Державного агентства лісових ресурсів України: (044) 235-48-80, (044) 235-37-60.

XIV. Особливості надання адміністративної послуги особам похилого віку та інвалідам тощо

Під час надання адміністративної послуги поділ одержувачів на категорії не передбачається.

XV. Порядок подання, реєстрації та розгляду скарг на недотримання Стандарту

Скарга на недотримання Стандарту подається до Державного агентства лісових ресурсів України і розглядається в терміни згідно з чинним законодавством. Скарга подається особисто або надсилається поштою на адресу Державного агентства лісових ресурсів України: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 9А.

XVI. Порядок виправлення можливих недоліків наданої адміністративної послуги і відшкодування одержувачеві збитків

У разі допущення технічної помилки під час оформлення Сертифіката оригінал зазначеного Сертифіката повертається до відповідного обласного управління лісового та мисливського господарства, а замість нього видається новий Сертифікат з виправленими даними.

www.minagro.kiev.ua

3. ПОДІЇ, ФАКТИ

26.04.2012

КМ України схвалив законопроект "Про якість та безпеку харчових продуктів"

25 квітня 2012 р. на засіданні КМУ було розглянуто і схвалено законопроект "Про якість та безпеку харчових продуктів". До 7 травня ц.р. документ буде переданий до Верховної Ради. Про це повідомив заступник міністра аграрної політики і продовольства О. Сень.

"Сьогодні на засіданні КМУ розглядалися зміни до Закону "Про якість та безпеку харчових продуктів". Законопроект схвалений урядом і найближчим часом буде внесений на розгляд Верховної Ради", - поінформував О.Сень.

Заступник міністра підкреслив, що сьогодні законодавча база, яка регулює якість харчових продуктів, вимагає доопрацювання.

"З одного боку, ми маємо достатньо законів, що регламентують роботу в напрямку якості продуктів. Головний з них -" Про якість та безпеку харчових продуктів". З іншого боку, перед нами стоїть завдання доопрацювати законодавчу базу. На сьогодні розроблено кілька сотень стандартів, але, враховуючи обсяг продукції на полицях, кількість цих стандартів повинна бути набагато більше ", - зазначив О.Сень.

Згідно зі змінами до Закону "Про якість та безпеку харчових продуктів" відповідальність за кінцевий результат буде нести виробник.

"Кожен виробник зобов'язаний вибудувати власний ланцюжок контролю за продукцією. Вже потім до цього додається ветеринарна служба, яка контролює найбільш проблемні питання і як в цілому організовано роботу", - зазначив заступник міністра.

О. Сень висловив сподівання, що незабаром законопроект буде схвалений і система контролю запрацює ефективніше.

"Україна має дуже серйозний експортний потенціал, і він не обмежується тільки зерновими культурами, а й включає в себе повний набір всіх продуктів, вироблених в Україні. У зв'язку з цим питання якості та безпеки продуктів харчування є одним з пріоритетних в роботі міністерства", - підкреслив О. Сень.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

25.04.2012

КМУ затвердив дотації селянам за утримання великої рогатої худоби

За утримання великої рогатої худоби (ВРХ) селяни отримуватимуть державну фінансову підтримку. Відповідне рішення ухвалив Кабінет Міністрів України 23 квітня ц.р., внісши зміни до Порядку нарахування податку на додану вартість, що сплачується до державного бюджету переробними підприємствами за реалізовані ними молоко, молочну сировину та молочні продукти, м'ясо і м'ясопродукти, іншу продукцію переробки тварин, закуплених в живій вазі, а також виплати і використання коштів, що надійшли від його сплати, передає прес-служба відомства.

Як говориться в повідомленні, за наполяганням прем'єр-міністра М. Азарова, розроблений механізм дотації "безпосередньо в руки селянину". Згідно з рішенням уряду, виплата спеціальної бюджетної дотації здійснюється фізичним особам за утримання ними молодняку великої рогатої худоби, який народився в господарствах населення, і за збереження його до певного віку від дати подання відповідних документів.

Спеціальна бюджетна дотація виплачується за зміст молодняку ВРХ, який на момент надання фізичними особами відповідних документів в перший раз досяг певного віку, в розмірі: за молодняк ВРХ у віці від 3 до 5 місяців - 250 грн. за голову; за

молодняк ВРХ у віці від 6 до 8 місяців - 500 грн. за голову; за молодняк ВРХ у віці від 9 до 11 місяців (включно) - 750 грн. за голову.

Під час засідання також було прийнято рішення максимально спростити кількість необхідних документів. Так, для отримання дотації за молодняк ВРХ селяни повинні подати в сільські, селищні чи районні ради лише копії паспорта фізичної особи, ідентифікаційного номера, паспорта ВРХ і номер рахунку в банку. При цьому було зазначено, що для перерахування коштів можна скористатися тим рахунком, який селяни вже відкривали для отримання відшкодування понесених витрат за вагу набутого худоби.

Перерахування коштів Держказначейство буде здійснювати безпосередньо на вказаний селянином банківський рахунок.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

24.04.2012

Аграрії повністю забезпечені дизпаливом та бензином для весняної посівної кампанії - МінАПІП України

Сільськогосподарські підприємства України станом на 23 квітня 2012 закупили 467 тис. т дизельного палива і 117 тис. т бензину для проведення весняної посівної кампанії. Це становить 111% від необхідних 421 тис. т дизпалива і 112% від необхідних 105 тис. т бензину. Про це йдеться в повідомленні Міністерства аграрної політики і продовольства.

Як повідомлялося раніше, на 18 квітня ц.р. аграрії закупили 449 тис. т дизельного палива і 114 тис. т бензину для проведення весняної посівної кампанії.

Крім того, на звітну дату с/г виробники заготовили 1001 тис. т мінеральних добрив на проведення весняної посівної кампанії. Даний обсяг складає 111% від необхідних 900 тис. т. Кількість заготовлених засобів захисту склало 27,4 тис. т, що складає 99% від необхідних 27,7 тис. т, і гербіцидів - 880 тис. т (100% від необхідного обсягу).

Як повідомлялося, станом на 18 квітня ц.р. аграрії заготовили 977 тис. т мінеральних добрив, або 109% від необхідного обсягу.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

19.04.2012

Аграрний союз України просить М.Азарова втрутитися в ситуацію з виплатою компенсації за загиблі озимі

Аграрний союз України заявляє про збільшення адміністративного та фіскального тиску на сільгоспвиробників у зв'язку з наміром уряду виділити їм компенсації за загиблі озимі і просить прем'єр-міністра М. Азарова втрутитися в ситуацію, що склалася.

"Ситуація виглядає парадоксально - сільськогосподарські підприємства ще не отримали компенсацію з державного бюджету, розмір якої становить близько 100 грн. на гектар при втратах близько 2 тис. грн., а контролюючі органи вже починають перевірку використання цих коштів", - йдеться в листі союзу. У зв'язку з цим, як стверджується в документі, багато господарств змушені відмовитися від допомоги держави, побоюючись тиску з боку фіскальних органів. Крім того, Аграрний союз просить главу уряду вжити заходів щодо виділення Аграрному фонду коштів для подальшого розрахунку з аграріями за поставлене за форвардними контрактами зерно.

"Уряд своїх зобов'язань не виконує, кошти в Аграрний фонд не надходять, проплата форвардних угод не проводиться, селяни не мають можливості дотримуватися технології в проведенні робіт, своєчасно внести добрива, засоби захисту, що гарантувало б отримання високого врожаю на збережених посівах", - говориться в

листі. За інформацією Агросоюзу, сільгоспвиробники уклали з Аграрним фондом форвардні контракти на загальну суму 1,2 млрд. грн.

Нагадаємо, уряд України в березні ц.р. заявив про рішення виділити 300 млн. грн. на компенсацію аграріям втрат від загибелі озимих. Міністерство аграрної політики і продовольства, в свою чергу, повідомило, що зробить все можливе, щоб до 15 травня ц.р. аграрії отримали ці кошти. Раніше планувалося, що на кожен гектар загиблих озимих буде виділятися 130-150 грн. компенсації.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

19.04.2012

З 2013 р. Міненерговугілля України пропонує перейти на бензин з додаванням біоетанолу

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (Міненерговугілля) оприлюднило законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва та використання моторних палив з вмістом біокомпонентів. Даний документ опублікований на офіційному сайті Міненерговугілля.

Як йдеться в документі, проект закону передбачає поетапне збільшення виробництва і використання біопалива в бензинах моторних, вироблених і реалізованих на території України. Зокрема, в 2013 р. наявність біопалива в бензинах моторних рекомендується на рівні 5%, в 2014-2015 рр. - в обов'язковому порядку має бути на рівні не менше 5%, а з 2016 р. зміст біоетанолу буде обов'язковим в бензинах на рівні 7%.

Крім того, законопроектом визначається, що виробництво бензинів моторних сумішевих та додавання (змішування) біоетанолу та / або біокомпонентів здійснюється підприємствами, перелік яких визначається КМУ за поданням центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у паливно-енергетичному комплексі.

На думку авторів законопроекту, прийняття даного проекту дозволить створити сприятливі умови для прискореного розвитку виробництва та споживання альтернативних видів палива на території України, прогресивного розвитку вітчизняного ринку моторних палив та посилення енергетичної незалежності України.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

18.04.2012

Державний земельний банк буде створений як окрема установа з статутним капіталом в 120 млн. грн. – НБУ

Державний земельний (іпотечний) банк буде створений як окрема установа з статутним капіталом в 120 млн. грн.

"Неодноразово розглядаючи питання створення Державного земельного банку, його майбутню модель функціонування і зважуючи всі позитивні і негативні сторони створення цього банку, Кабінет Міністрів України і Національний банк України за активної участі Міністерства аграрної політики і продовольства України та НАН України прийшли до висновку, що такий банк повинен бути створений окремо, а не на базі рекапіталізованого державою банку. Таке рішення є вірним саме тому, що цей банк повинен бути спеціалізованим з точки зору клієнтського сегмента, його спеціалізація - кредитування та обслуговування сільськогосподарських товаровиробників. Відповідно, репутація банку не передбачає спадкування боргів попереднього власника. Таким чином, створення нового державного банку з початку, є вірним рішенням", - йдеться в листі НБУ.

Регулятор також зазначив, що в держбюджеті-2012 передбачено виділення коштів у сумі 120 млн. грн. для реєстрації та відкриття банку.

"Виділені державою кошти повністю передбачалися в бюджеті України на проведення реформ АПК, тому виділені кошти на створення банку - не що інше, як перерозподіл ресурсів бюджету з точки зору оптимізації витрат на проведення реформ держави", - відзначають в НБУ.

Крім того, в НБУ повідомили, що не мають наміру рекапіталізувати новостворений Державний земельний банк, а відповідно, і виділяти на це кошти золотовалютного резерву.

Нагадаємо, раніше перший заступник міністра аграрної політики і продовольства України М. Безуглий заявив, що Державний земельний банк почне роботу вже в 2012 р.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

18.04.2012

МінАПіП України розробить програму регулювання цін на сільгосппродукцію

За результатами моніторингу 800 ринків України та даних мережі оптових ринків сільгоспідприємств продукції по замовленнях на продукти харчування, МінАПіП розробить програму за прогнозом балансу виробництва та споживання сільгосппродукції, а, отже, і контролю за ціновими коливаннями продовольства. Про це повідомив міністр аграрної політики і продовольства України М. Присяжнюк.

Щотижня МінАПіП проводить моніторинг 800 ринків України за цінами на сільськогосподарську продукцію.

"Так, останні результати показують, що мінімальна ціна на цукор складає 5,50 грн. / кг у Кіровоградській області, а максимальна - 6,95 грн. / кг в Черкаській області. Тому ми бачимо, що зараз спостерігається строкате розмаїття цін у різних областях. Це говорить про те, що в деяких регіонах місцева влада не використовує весь потенціал, який можна використовувати для того, щоб споживач отримав максимально низькі ціни, а виробник - максимально високі", - повідомив М.Присяжнюк.

Регулювання ціни сприяє розвитку мережі оптових ринків, фермерських ринків, ринків Укоопспілки та виїзної торгівлі.

"Цього року ми провели 11 тис. виїзних ярмарків по всій Україні, на яких було продано сільськогосподарської продукції на суму близько 1 млрд. грн. Це говорить про те, що виручені кошти безпосередньо дійшли до сільгоспвиробника, а саме одноосібника. Це відіграє важливу соціальну роль і дає можливість одноосібнику на своїх присадибних ділянках проводити прибуткову роботу", - підкреслив міністр.

Тільки з початку квітня проведено 2,3 тис. продовольчих ярмарків, на яких реалізовано понад 22 тис. т сільськогосподарської продукції на суму 232,1 млн. грн.

Крім того, МінАПіП спільно з Асоціацією оптових ринків також проводить моніторинг замовлень на сільгосппродукцію, щоб спільно з Асоціацією голів сільських і селищних рад прогнозувати і рекомендувати одноосібникам, яку продукцію вирощувати на городах, для того щоб повністю покрити потреби попиту і відрегулювати ціну на продукти харчування.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

13.04.2012

Уряд України спробує підписати ще один меморандум з переробниками молока

Уряд зробить ще одну спробу домовитися з переробниками про підвищення цін на молоко, що планомірно знижуються з січня, оскільки попередні заходи не увінчалися успіхом. Закупівельні ціни з 3 по 9 квітня ц.р. в цілому по Україні знизилися ще на 1-2%, а деяких регіонах дельта зниження склала 5%.

"Ми бачимо, що сьогодні, на відміну від попередніх років, в Україні аномально низькі ціни на молоко", - сказав міністр аграрної політики і продовольства М.

Присяжнюк. За його словами, спад цін обумовлений трьома факторами. У першу чергу, це обмеження експорту молочної продукції з боку Росії. За його словами, обсяг експорту сиру в Росію вимірювався сотнями мільйонів доларів, що еквівалентно 1,2 млн. т молока в товарному вигляді.

"Друге - це прийняття закону про акумулювання у переробників ПДВ. Замість того щоб мотивувати збільшення ціни на величину ПДВ, він призвів до того, що вони на таку ж суму зменшилися, - говорить М. Присяжнюк. - І третє - зростання виробництва молока в Україні, особливо у сільгосп підприємств, на 20-25 тис. т на місяць. Але якщо так піде далі, то отримаємо зворотний тренд".

Незважаючи на очевидну неефективність "нової-старої" системи держпідтримки виробників молока через акумулювання ПДВ переробниками, відновленої з 1 січня, влада поки не планує від неї відмовлятися. "При тій системі, що діяла в минулому році, з прогнозованих 2,2 млрд. грн. надійшло всього 450 млн. грн., тобто переробники знайшли можливість уникати сплати ПДВ. Тому, я думаю, треба йти шляхом узгоджених дій з учасниками ринку", - зазначив міністр.

Найближчим часом уряд планує підписати з переробниками ще один меморандум. Крім чергового закріплення мінімальної ціни молока (2,50 грн./л), в документі також будуть прописані зобов'язання сторін щодо створення заготівельних кооперативів. "З нового року 30% ПДВ все ж таки надходять державі. Ми плануємо, що сума складе 700 млн. грн., і вся вона буде спрямована на створення заготівельних підприємств. Ми хочемо прописати в договорі, що переробники направлять таку ж суму на ці цілі", - пояснив М.Присяжнюк.

Нагадаємо, на початку березня ц.р. МінАП і молокопереробні підприємства підписали Меморандум про узгоджені дії, яким виробники молочної продукції зобов'язалися купувати молоко за економічно обґрунтованими цінами.

«Дело»

12.04.2012

КМУ встановив квоту на поставку цукру на внутрішній ринок в 2012/13 МР на рівні 1,8 млн. т

Кабінет Міністрів встановив квоту на поставку цукру на внутрішній ринок України на рівні 1,83 млн. т на 2012/13 МР. Про це йдеться в постанові КМУ № 290 від 11 квітня 2012

Згідно з документом, граничний розмір квоти поставки цукру на внутрішній ринок (квота "А") у період з 1 вересня 2012 р. до 1 вересня 2013 становить 1,833 млн. т. Крім того, КМУ зберіг мінімальні ціни на цукровий буряк і цукор в період з 1 вересня 2012 до 1 вересня 2013 р., відповідно - 339,85 грн. / т і 4 925,14 грн. / т без урахування ПДВ.

Нагадаємо, в січні ц.р. Міністерство економічного розвитку і торгівлі ініціювало скасування мінімальних цін на цукор і цукровий буряк. У березні 2011 р. КМУ встановив мінімальні ціни на цукор у розмірі 4925 грн. / т і на цукровий буряк - 339,24 грн. / т на 2011/12 МР (вересень 2011 - серпень 2012 р.).

Зазначимо, що з цукрового буряка врожаю 2011 р. в Україні було вироблено 2,33 млн. т цукру, що на 50,7% більше, ніж з урожаю 2010 р. (1,54 млн. т). Внутрішнє споживання в Україні оцінюється експертами на рівні 1,8-2 млн. т.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

12.04.2012

Профільний комітет рекомендує ВРУ прийняти за основу законопроект про проведення земельних торгів

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин рекомендує ВРУ

прийняти за основу законопроект про внесення змін до Земельного кодексу про порядок проведення земельних торгів у формі аукціону. Про це повідомляє прес-служба ВРУ.

Як говориться в повідомленні, законопроект № 10231-3 пропонує врегулювати загальні питання проведення земельних торгів; питання, пов'язані з відбором земельних ділянок державної або комунальної власності та підготовкою лотів для продажу на земельних торгах; порядок підготовки до проведення та порядок проведення аукціону; питання, пов'язані з встановленням результатів аукціону, порядок опублікування результатів земельних торгів.

Зокрема, планується встановити, що земельні торги проводяться у формі аукціону, за результатами проведення якого укладається договір купівлі-продажу, оренди земельної ділянки з учасником земельних торгів, який запропонував найвищу ціну за продаваний земельну ділянку, або найвищу плату за користування ним, зафіксовану в ході проведення земельних торгів.

Законопроект містить також норму, відповідно до якої продаж земельних ділянок державної або комунальної власності або прав на них повинна здійснюватися виключно на земельних торгах крім випадків, встановлених частинами другою і третьою статті 134 чинного Земельного кодексу. У той же час пропонується встановити, що продаж земельних ділянок приватної власності або прав на них на земельних торгах може регулюватися нормами чинного Земельного кодексу, якщо інше не передбачено законом.

Відповідно до законопроекту укладений договір купівлі-продажу земельної ділянки повинен нотаріально завірятися, а право на земельну ділянку, придбане за результатами проведення аукціону, підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

11.04.2012

Україна в 2011/12 МР експортує 23,5 млн. т зернових культур – МінАПіП

Міністерство аграрної політики і продовольства України прогнозує експорт зернових з України до кінця 2011/12 МР на рівні 23,5 млн. т. Про це 11 квітня 2012 сказав міністр аграрної політики і продовольства України М. Присяжнюк на брифінгу.

"Ми сподіваємося, і, аналізуючи угоди, які підписані між виробниками та експортерами, ми бачимо, що у нас є можливість експортувати ще, як мінімум, 7 млн. т зернових до кінця маркетингового року", - сказав міністр аграрної політики і продовольства України Микола Присяжнюк на брифінгу в середу.

Міністр також повідомив, що в даний час Україна вже експортувала 16,5 млн. т зернових, що на 4 млн. т більше, ніж за аналогічний період минулого МР. За словами М. Присяжнюка, в березні поточного року експорт зернових їх Україні склав 2,5 млн. т.

За даними МінАПіП, Україна з початку поточного МГ і станом на 4 квітня ц.р. експортувала 15,8 млн. т зернових культур, що на 76,7% більше порівняно з аналогічною датою минулого МР. Експорт української кукурудзи зріс майже втричі - до 9,63 млн. т, пшениці - на 25%, до 3,88 млн. т (з них 2,19 млн. т продовольчої і 1,7 млн. т - фуражної). У той же час, експорт ячменю скоротився на 11,5% - до 2,16 млн. т.

Експорт олійних культур, за даними МінАПіП, з початку поточного маркетингового року станом на 4 квітня ц.р. скоротився на 12,7% в порівнянні з показником на аналогічну дату минулого МР. У тому числі України до зазначеної дати експортувала 1 млн. т ріпаку та 0,87 млн. т сої. Експорт соняшнику склав 107 тис. т, тоді як в минулому МР - 319 тис. тонн.

Раніше МінАПіП України знизило свою оцінку експорту зерна в поточному МГ з 25,4 млн. т до 20-21 млн. т.

Україна в 2011 р. зібрала рекордний урожай зерна - 56,7 млн. т при

внутрішньому споживанні 26,7 млн. т.

Згідно з прогнозом компанії "ПроАгро", в 2011/12 МР експорт українського зерна складе 21,5 млн. т, в 1,8 раз більше 2010/11 МР. У т.ч. на експорт буде відвантажено до 5,5 млн. т пшениці, 2,5 млн. т ячменю і 13 млн. т кукурудзи. Запаси пшениці на кінець 2011/12 МР перевищать 6,5 млн. т.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

12.04.2012

І. Якубович призначений на посаду генерального директора Аграрного фонду

Кабінет Міністрів України призначив Ігоря Якубовича на посаду генерального директора Аграрного фонду. Відповідне розпорядження від 11 квітня 2012 № 190-р опубліковане на КМУ.

Раніше І. Якубович займав посаду заступника генерального директора Аграрного фонду.

Нагадаємо, 2 квітня 2012 Кабінет міністрів України звільнив Сергія Хорошайлова з посади генерального директора Аграрного фонду. С. Хорошайлов був призначений на цю посаду 20 червня 2011. Раніше він обіймав посаду виконуючого обов'язки гендиректора Аграрного фонду.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

11.04.2012

Уряд України має намір стимулювати аграріїв страхувати ризики

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив МінАПіП і Мінфіну розробити механізм стимулювання аграріїв страхувати ризики, пов'язані з сільгоспвиробництвом.

"Доручаю Міністерству аграрної політики і продовольства спільно з Міністерством фінансів розробити механізми стимулювання господарств-учасників зернового ринку до обов'язкового страхування їх ризиків для того, щоб протягом року-двох повністю перейти на страхову компенсацію ризиків", - сказав він, відкриваючи засідання КМУ 11 квітня 2012

Як підкреслив прем'єр, держава має створити умови для страхування посівів. "Необхідно, нарешті, переходити до цивілізованої практики, коли природно-кліматичні ризики компенсує не бюджет, а страхові компанії. Це їх робота", - зазначив прем'єр.

За його словами, в поточному році через несприятливі погодні умови в Україні необхідно буде пересіяти, принаймні, 2,5 млн. га озимих зернових з посіяних 8,4 млн. га.

М. Азаров нагадав про намір уряду компенсувати аграріям затрати на пересівання озимих, на що передбачено 300 млн. грн.

Глава уряду також підкреслив, що МінАПіП відповідає за оптимальну структуру посівних площ, щоб країна не зіткнулася з дефіцитом будь-якої культури.

«Інтерфакс-України»

11.04.2012

КМУ розглядає можливість введення компенсації селянам за збереження молодняка ВРХ

КМУ розглядає можливість введення компенсації селянам за збереження молодого поголів'я великої рогатої худоби. Про це сказав прем'єр-міністр М. Азаров під час візиту в одне приватне господарство в Київській області.

За його словами схема компенсації передбачає виплати в розмірі 500 грн. за півроку. Зокрема, якщо у селянина на ВРХ є інвентарний номер і якщо він протягом

півроку зберіг молодняк, не вирізавши його, то в сільраді може отримати за це компенсацію. "Ще півроку минуло й зберіг - ще 500 грн.", - сказав М. Азаров.

Крім того, він зазначив, що уряд розглядає можливість допомоги селянам, які утримують велику рогату худобу, у вигляді холодильного та доїльного обладнання. При цьому прем'єр-міністр також пропонує селянам створювати обслуговуючі або виробничі кооперативи, які, за його словами, полегшили б їм роботу.

Як повідомлялося раніше, М. Азаров вважає завданням КМУ зупинити скорочення поголів'я ВРХ в Україні.

За даними Держкомстату України, поголів'я великої рогатої худоби в Україні станом на 1 квітня 2012 зменшилася в порівнянні з відповідним періодом 2011 р. на 0,3% - до 4,992 млн. голів. Зокрема, поголів'я корів за три місяці 2012 р. знизилася на 1,3% - до 2,613 млн. голів. У той же час, на 1 квітня ц.р. приріст поголів'я корів в Україні в порівнянні з початком попереднього місяця склав 0,7% (на 1 березня ц.р. - 2,595 млн. голів).

Інформаційна компанія "ПроАгро"

10.04.2012

Уряд України розробить нову систему формування тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом - П. Порошенко

Міністр економічного розвитку і торгівлі України П. Порошенко провів робочу зустріч з представниками підприємств-вантажовласників. В рамках зустрічі були підняті проблемні питання, з якими стикаються вантажовласники при транспортуванні продукції залізничним транспортом.

П. Порошенко проінформував учасників зустрічі, що за дорученням прем'єр-міністра України створена спеціальна комісія, яка перевірила обґрунтованість зростання витрат вантажовласників на транспортування продукції залізничним транспортом, які на початку цього року зросли на 30-50%. Одним з факторів, який вплинув на зростання, за словами міністра, - є застосування в розрахунках за перевезення вантажів у вагонах залізниць, переданих на баланс заснованих на державній власності підприємств, порядку нарахування плати, встановленого для перевезення вантажів у "власних вагонах".

"Це призвело до зростання вартості перевезень на 10-14% у зв'язку з додаванням до тарифу плати за перевезення "власних вагонів" в порожньому стані. Іншим фактором зростання вартості перевезень, як встановила комісія, є залучення до організації перевезень 6-ти приватних експедиторських компаній, які застосовують в розрахунках додатковий підвищувальний коефіцієнт 1,3 і стягують плату за експедиторські послуги в розмірі 0,3%", - констатував П. Порошенко.

Сторони зустрічі обговорили шляхи вирішення ситуації, що склалася. Міністр зазначив, що для вирішення проблемних питань Мінекономрозвитку підготує відповідні проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України і винесе їх на розгляд уряду.

"Необхідно максимально спростити процедуру укладання договорів на вантажні перевезення залізничним транспортом та розробити прозору систему формування тарифів", - підкреслив П. Порошенко.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

09.04.2012

КМУ планує виділити з держбюджету 500 млн. грн. на компенсацію відсотків за кредитами аграріям

Уряд планує виділити з державного бюджету 500 млн. грн. на компенсацію відсотків за кредитами аграріям. Про це повідомив міністр аграрної політики і

продовольства М. Присяжнюк на прес-конференції в Житомирі.

Зокрема, за словами міністра, "саме зараз йдуть дискусії в уряді з приводу того, як підтримувати аграріїв". Він додав, що цей рік для українських аграріїв буде показовим з огляду на те, що озимі "перезимували досить складно".

Саме тому, за словами М. Присяжнюка, тепер завдання урядовців - переконати сільськогосподарських виробників у тому, що потрібно продовжувати виробляти продукцію всупереч складним несприятливих погодних умов.

"Урядом передбачено спрямувати на компенсацію відсотків за кредитами аграріям 500 млн. грн. Тобто, це досить велика сума, значно більше, ніж торік", - підкреслив М. Присяжнюк.

Він також зазначив, що торішній урожай зернових є скоріше винятком, ніж закономірністю.

За його словами, минулого року вдалося наростити валовий сільськогосподарську продукцію на 17%, або на 25 млрд. грн., Цього року очікується певне зменшення врожаю зернових, проте "потрібно рухатися до виконання поставленого завдання - до 2018 р. зібрати 80 млн. т зернових".

"Обсяги втрати озимих по державі склали 3-3,2 млн. га. Урядом передбачено 300 млн. грн для пересівання зернових. Житомирська область на фоні держави в більш вигідному становищі: осінь і весна тут були більш сприятливими для майбутнього врожаю, ніж у степовій зоні", - підкреслив М. Присяжнюк.

«УНІАН»

04.04.2012

МінАПіП очікує в 2012 р. зниження врожаю фруктів і винограду на 8-9%

Міністерство аграрної політики і продовольства України очікує в поточному році зниження врожаю фруктів на 8% - до 1,7 млн. т і винограду - на 9% - до 499 тис. т через сильні морози, які відзначалися на території України в січні- лютому цього року. Про це 3 квітня 2012 р. на прес-конференції в Києві повідомив начальник відділу розвитку садівництва, виноградарства та виноробства МінАПіП В. Костенко.

"На сьогоднішній день ми прогнозуємо, що валовий збір (фруктів - УНІАН) по країні, за рахунок того, що все-таки були такі екстремальні умови, знизиться, і ми плануємо, що ми отримаємо в цілому по всіх категоріях господарств 1750000 т, і винограду - близько 499 тис. т", - повідомив В. Костенко, нагадавши, що в 2011 р. урожай фруктів склав 1,9 млн. т і винограду - 550 тис. т.

"Згідно з попередніми прогнозами, при середньому валовому врожаї винограду в АР Крим на рівні 125 тис. т буде недоотримано близько 30-35 тис. т", - додав він. В. Костенко зазначив, що на сьогоднішній день найбільшу тривогу викликає стан персиків і абрикос, а також столовий виноград, оскільки в деяких регіонах загибель бруньок досягає 100%. При цьому, за його словами, забезпеченість яблуками і грушами не викликає сильного занепокоєння.

Аналітики плодово-овочевого ринку відзначають, що відповідно до проведеного моніторингу, в середньому по Україні на площах під столовим виноградом загинуло близько 30% бруньок. Яблуні добре перенесли морози, але ще зберігається ризик при зниженні температур в квітні-травні, коли сади почнуть цвісти. В цілому по групі кісточкових дерев (абрикоси, вишні, черешні, персики) загибель в рамках 25-30%. "На сьогодні можна говорити, що українські споживачі не залишаться без українського продукту. І якщо не буде повторних морозів в квітні-травні, то ми вийдемо приблизно на ті обсяги, які були в 2009-2010 роках", - відзначають експерти.

Експерти також повідомили, що, незважаючи на зниження врожаю фруктів, ціни на них будуть стабільними, хоча й можливі коливання в межах 5%, що частково буде пов'язано з інфляцією.

Інформаційна компанія "ПроАгро"

4. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КРЕДИТУВАННЯ ПІД ЗАСТАВУ МАЙБУТНЬОГО ВРОЖАЮ В УКРАЇНІ

Андрієвський В. Є.

к.т.н., академік УАН, директор Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Терещук С. М.

народний депутат України, заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин

Сеперович Н. В.,

к.е.н., експерт IPAP

Постановка проблеми:

В останні роки сільськогосподарські підприємства, особливо середні та дрібні, практично не мають доступу до кредитних ресурсів комерційних банків навіть за умов існування державної програми щодо часткового відшкодування банківських відсотків. З огляду на ці проблемні моменти сільськогосподарські товаровиробники повинні мати альтернативні варіанти кредитування, зокрема, одним із таких варіантів може бути кредитування під заставу майбутнього врожаю, який успішно функціонує у Бразилії.

В статті висвітлено економічну доцільність запровадження системи фінансування сільськогосподарських товаровиробників під заставу майбутнього врожаю в Україні з оглядом на досвід Бразилії щодо функціонування фінансового інструменту у вигляді розписок-договору CPR (Cedula de Produto Rural), які представляють собою обіцянку постачати сільськогосподарську продукцію у майбутньому взамін на отримання ресурсів (фінансових чи товарних) вже сьогодні для ведення сільськогосподарської діяльності.

Метою досліджень є економічне обґрунтування удосконалення сільськогосподарського фінансування шляхом розвитку системи кредитування сільськогосподарського товаровиробника під заставу майбутнього врожаю.

При підготовці цієї статті використовувались матеріали ЄБРР, ФАО, МФК, офіційна статистична інформація, оперативна інформація Міністерства аграрної політики та продовольства України (МінАППУ) та інших державних установ країни, та результати досліджень, виконаних фахівцями Інституту розвитку аграрних ринків (IPAP) та залучених експертів на замовлення ФАО з метою надання інформаційно-консультативних послуг МінАППУ з питань можливого запровадження альтернативних механізмів кредитування аграрного сектору, зокрема аграрних розписок, які діють в Бразилії [1]. Також до матеріалу були включені концептуальні напрацювання Робочої групи МінАППУ з підготовки законопроекту про запровадження в Україні аграрних розписок. Працюючи над дослідженням, автори використовували комбінацію різних дослідницьких інструментів, як наприклад, теоретичні дослідження, статистичний і законодавчий аналіз, який базувався на різних джерелах даних на які є посилання в даному тексті, та підчас широких обговорень з представниками приватного сектору та урядових установ, і банківських кіл.

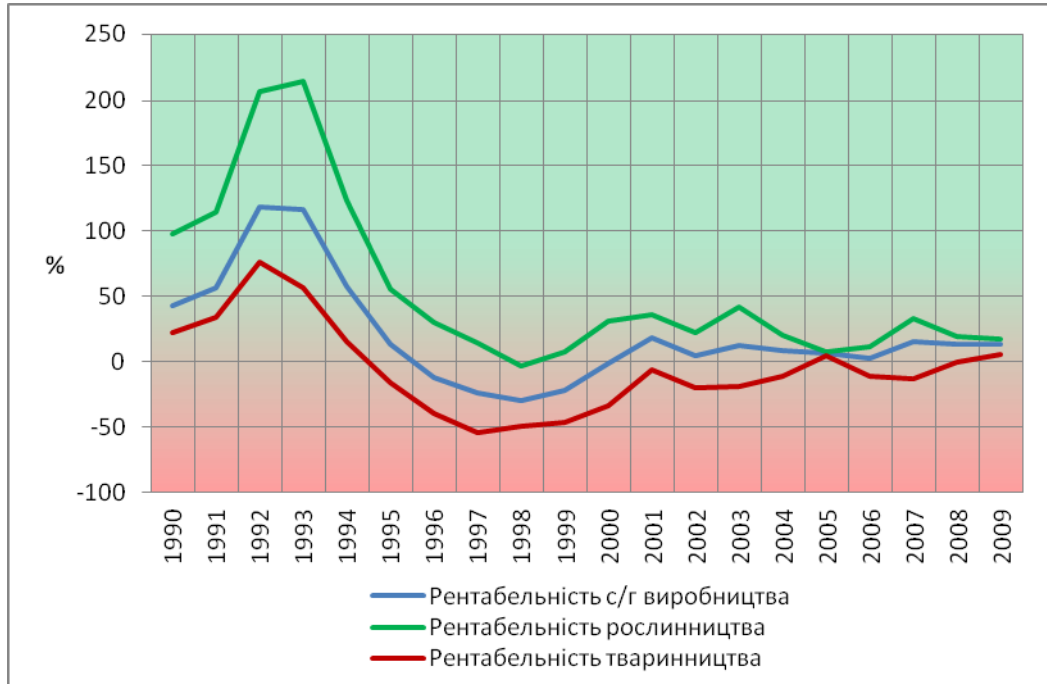
Для України, аграрне виробництво є стратегічно важливою галуззю економіки. Фінансове забезпечення сільського господарства є одним з найбільш вагомих факторів, що забезпечує його економічний розвиток. Частка сільського господарства у валовому внутрішньому продукті країни у 2007-2009 роках зросла від 15,6 до 17,2%, через суттєвий спад в інших галузях.

За інформацією Держкомстату України, у 2009 році, середній рівень рентабельності аграрного виробництва в країні становив 13,8%. При цьому

виробництво продукції рослинництва було більш високорентабельним (16,9%) ніж продукції тваринництва (5,5%). Високою була рентабельність виробництва насіння соняшнику (41,4%), цукрових буряків (37%). В той же час від'ємною була рентабельність виробництва м'яса великої рогатої худоби (-32,9%), м'яса овець та кіз (-31,8%), м'яса птиці (-22,5%).

Слід враховувати, що ці показники розраховані за даними усіх українських аграрних підприємств, більшість з яких дотепер господарює екстенсивними методами, використовуючи застарілі технології й устаткування. Економічний результат сучасних інноваційних підприємств вище офіційних даних.

Джерело: Держкомстат

Рис. 1. Рівень рентабельності аграрного виробництва в Україні

Аграрні підприємства є непривабливим суб'єктом кредитних відносин через низьку кредитоспроможність, незадовільний фінансовий стан, нестачу ліквідного забезпечення та високі ризики кредитування.

Водночас, слід відзначити, що в останні роки в Україні сформувався клас великих виробників – агрохолдингів, які обробляють нині до 20 відсотків сільськогосподарських земель, застосовуючи сучасні технології інтенсивного виробництва зернових та технічних культур, маючи широку мережу заготівельних та збутових інфраструктурних об'єднань, маючи можливості напряму здійснювати експорт сільськогосподарської продукції.

Продовольча криза, що останнім часом відбувається в світі, надає можливості для розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні. З'являється можливість реалізувати свої конкурентні переваги, такі як значні запаси чорнозему, сприятливі природно-кліматичні умови, зручне розташування сільськогосподарських угідь, наявність дешевої робочої сили. Саме тому в Україні слід приділяти особливу увагу розвитку аграрного виробництва та втілювати заходи спрямовані на його підтримку.

За даними Міністерства аграрної політики України, для розвитку інфраструктури аграрного ринку потрібно 180 млрд. грн. на найближчі 4-5 років. Одночасно основні засоби виробництва вимагають капіталовкладень для оновлення на суму 250 млрд. грн. на такий же період. Крім того, для забезпечення нормальної роботи галузі тваринництва потрібно 43 млрд. грн. на рік, рослинництва - 57 млрд. грн. на рік, тобто 100 млрд. грн. на рік. За останні роки нестача коштів складає близько 50% (рис.2).

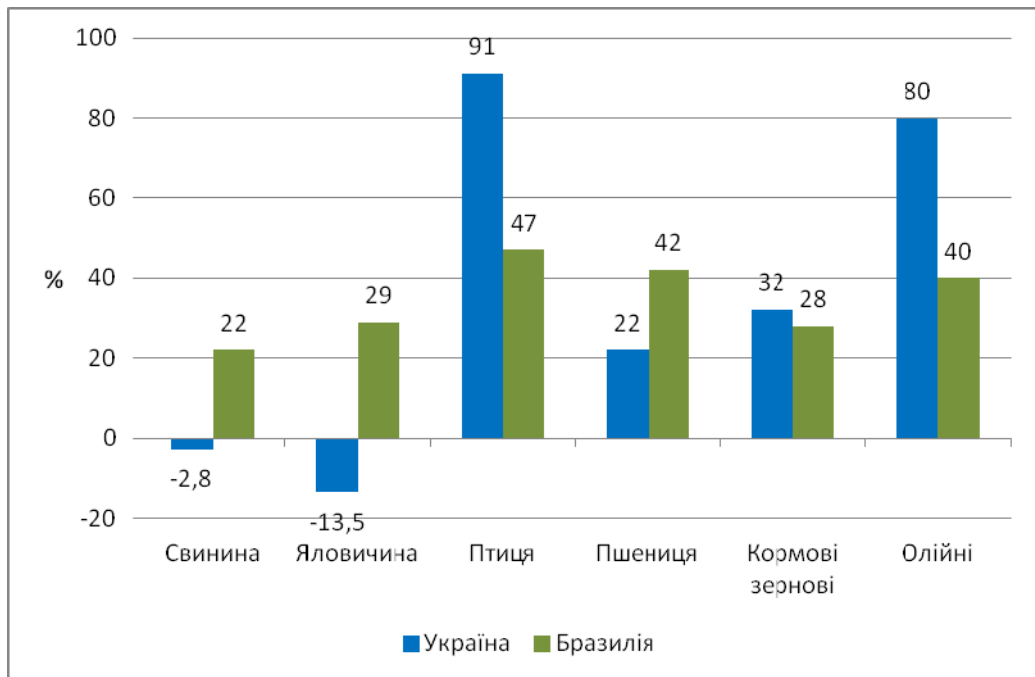

Джерело: на основі даних Держкомстату, МінАПП

Рис. 2. Структура забезпечення аграрних підприємств України

За даними FAO, на період 2015-2019 років, у порівнянні з періодом 2005-2009 років, в Україні прогнозується зниження виробництва свинини, а особливо яловичини. Тоді як, виробництво пшениці, олійних культур, кормового зерна та птиці, навпаки, збільшиться (рис.3).

Це підтверджується намірами Уряду України, який нині розробляє національні програми щодо збільшення виробництва зерна, овочів, м'яса великої рогатої худоби.

Джерело: прогноз FAO

Рис. 3. Прогноз тенденцій виробництва с/г продукції в Україні та Бразилії (порівняння періодів 2015-2019 рр. до 2005-2009 рр.)

Аналіз ситуації із кредитуванням сільського господарства України свідчить про те, що комерційні банки дуже нерішуче надають довгострокове фінансування сільськогосподарському сектору через те, що вони вважають сектор агробізнесу дуже ризикованим та у зв'язку з тим, що їм бракує ресурсів для довгострокового фінансування. Як правило, комерційні банки надають сільськогосподарському сектору здебільшого сезонні кредити на потреби оборотного капіталу.

Сільськогосподарську діяльність здійснюють три форми господарюючих суб'єктів: особисті селянські господарства, фермерські господарства та сільськогосподарські підприємства різних форм господарювання. Всі вони мають різні фінансові потреби та різні можливості доступу до кредитів. Сьогодні через високі ставки кредитування можливості кредитування у більшості дрібних та середніх товаровиробників обмежені.

Іншою основною перешкодою кредитування є недостатність забезпечення, що може надаватись позичальниками. Отримання довгострокових кредитів може полегшитися тоді, коли буде дозволено передавати в іпотеку сільськогосподарські угіддя та за умови створення надійної установи для захисту прав землевласників. На сьогодні земельне питання ще не вирішене – мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення не скасовано.

Також відсутні альтернативні джерела фінансування, насамперед зменшення обсягів фінансування з державного бюджету через законодавчо визначені державні цільові програми, які нині практично не фінансуються. Державні програми підтримки сільськогосподарських підприємств, які існують нині, мають ряд недоліків, серед головних те, що механізми розподілу субсидій є неефективними. Наприклад, отримання фермерами відшкодування відсотків за банківськими кредитами не відбувається без втручання чиновників, які визначають компанію на власний розсуд для отримання пільгових кредитів.

Крім того економічним чинником обмеження доступу до фінансових ресурсів є нерозвинутий ринок форвардної і ф'ючерсної торгівлі в країні. Проблемним є також пряме фінансування агропромисловими компаніями, трейдерами шляхом авансування у матеріально-технічні ресурси, насіння, пальне, пестициди, тощо.

В останні роки також у суспільстві відбувається відсутність довіри до системи складських свідоцтв, яка була створена в Україні зусиллями ЄБРР/ та АМРСША. Сьогодні 95 відсотків українських елеваторів ліцензовані для видачі складських свідоцтв. Банки приймають у заставу під короткострокові кредити зерно, яке знаходиться на ліцензованих складах і під яке виписані складські свідоцтва. Обсяги таких операцій невеликі через різні причини. Однією з таких причин є відсутність Гарантійного фонду виконання зобов'язань за складськими документами на зерно. Це обумовлено неспроможністю зернового складу або неможливістю виконання зерновим складом зобов'язань, що впливають із складських документів на зерно та договорів складського зберігання зерна, через відсутність необхідної кількості зерна та/або відсутність зерна виду, класу і якості, зазначеного у складському документі на зерно та договорі складського зберігання зерна. Гарантійний фонд зможе мінімізувати ризики суб'єктів ринку зерна, забезпечити захист прав власників складських документів на зерно, а також гарантувати відшкодування вартості зерна за складськими документами на зерно, виданими зерновими складами.

Досвід Бразилії [2] може бути корисним для українських товаровиробників з огляду на те, що він дозволить залучити додаткові кредитні ресурси (фінансові чи товарні), використовуючи свою сільськогосподарську продукцію як гарантію оплати під заставу майбутнього врожаю.

Український аналог Бразильської CPR має наступні ознаки:

- **Товарна Аграрна Розписка** - фермер здійснює поставку узгодженої кількості своєї продукції, що по суті є елементом бартерної операції або ф'ючерсного контракту в залежності від виду ресурсу, за який фермер здійснює таку поставку;
або
- **Фінансова Аграрна Розписка** - фермер сплачує суму коштів, розмір якої пов'язується з ціною певної кількості його продукції в певній торговельній організації на день оплати

Для сільськогосподарських товаровиробників запровадження Аграрних Розписок (АР) дозволить продавати сільськогосподарську продукцію під заставу майбутнього врожаю, зменшуючи залежність від субсидованих кредитів та покращуючи процес довгострокового планування їх господарської діяльності.

Головною перевагою такого механізму є також той факт, що він дозволяє аграрним підприємствам залучати кредити з приватного сектору, не залучаючи державні кошти, що, як наслідок, позитивно впливає на розвиток виробництва сільськогосподарської продукції. Джерелами фінансування можуть бути постачальники матеріально-технічних ресурсів для агровиробників, банки, а також трейдери та інші посередники (Таблиця 1).

Таблиця 1. Джерела фінансування аграрних підприємств України у 2010 р., млрд. грн.

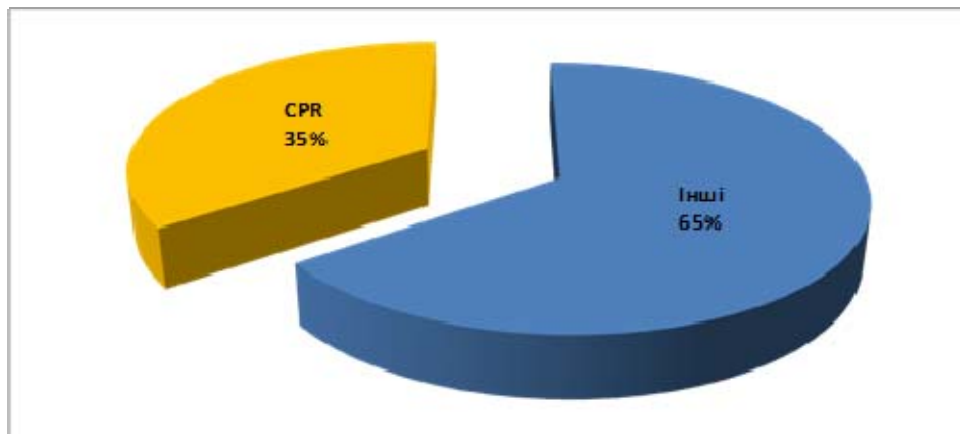
Державні дотації	10,1
Банківські кредити	9,8
Кошти від постачальників МТР, трейдерів, переробників та ін.	151,0
Власні ресурси с/г підприємств	257,0
Всього	427,9

Джерело: розрахунки МінАПП України

За нашими розрахунками, вже у перший рік роботи з механізмом аграрних розписок сільгосптоваровиробники зможуть отримати ресурсів під заставу майбутнього врожаю, переважно зернові культури, на суму 2-3 млрд. грн. З огляду на економічну ефективність запровадження CPR в Україні, очікується:

- ✓ 2-3 млрд. грн. сільськогосподарські товаровиробники зможуть отримати вже у перший рік роботи за аграрними розписками
- ✓ 45-50 млрд. грн. на рік, можуть бути залучені аграрними підприємствами за допомогою механізму аграрних розписок.

Це дозволить охопити близько 30% коштів від постачальників матеріально-технічних ресурсів, трейдерів, переробних підприємств та інших посередників, а також близько 5% коштів від банківських структур (Рис. 4)

Рис. 4. Фінансування аграрних підприємств від постачальників матеріально-технічних ресурсів, трейдерів, та банківських структур

Такий механізм може бути вигідним не тільки сільськогосподарським товаровиробникам, але й іншим учасникам ринку. Так, за його допомогою переробні підприємства матимуть можливість знизити ризики щодо не поставок продукції, а виробники засобів виробництва можуть отримати гарантію стосовно оплати за поставлені ресурси.

Таблиця 2. Основні переваги та ризики запровадження CPR (аграрних розписок) в Україні

Учасники	Переваги	Ризики
<p>Для усіх учасників маркетингового ланцюга:</p> <ul style="list-style-type: none"> • постачальник МТР - с/г. товаровиробник; • с/г. товаровиробник – трейдер; • комерційний банк – с/г. товаровиробник; • держава (Аграрний фонд) - с/г. товаровиробник; 	<ul style="list-style-type: none"> • CPR допомагає залучити кредитні ресурси для фінансування господарської діяльності; • підвищує довіру до сектору агробізнесу; • сприяє стійкому росту навіть на ринках з високим ступенем ризику; • створення прозорих механізмів кредитування, які можуть стати альтернативними до вже існуючих; • можливість активізації існуючого механізму складських свідоцтв на зерно 	<p>на початковому етапі - нерозуміння принципів роботи цього інструменту; неготовність правової та судової систем в цілому України, зокрема, щодо швидкості прийняття рішень; слабкий розвиток, незрілість інституту виконання судових рішень;</p> <p>можливість органів влади вливати на рішення судів та інших офіційних організацій; відсутність єдиної консолідованої і достовірної бази даних по господарствах (площі, урожайність і т. д.), єдиного реєстру земельних ділянок та прав на них; слабкий розвиток інфраструктури ринку, зокрема логістики;</p>
<p>Для аграрних виробників</p>	<ul style="list-style-type: none"> • попередній продаж с/г продукції; • зменшення залежності від кредитів під високі банківські відсотки; • поліпшення процесу довгострокового планування; • зменшення ризиків пов'язаних з поставкою покупних ресурсів та збуту готової продукції; • можливість велику рогату худобу використовувати як заставу; • можливість розраховуватися у наступні періоди 	<p>Неврожай чи втрата врожаю; Велике число співвласників земельної ділянки; У випадку страхування ризиків, то вартість кредитування зростатиме Різкі коливання ринкових цін на сільськогосподарську продукцію, яку оформлено під заставу майбутнього врожаю у вигляді аграрних розписок, що може ускладнювати взаєморозрахунки не завжди на користь с/г. товаровиробника</p>
<p>Для посередників і переробників, інших покупців</p>	<ul style="list-style-type: none"> • очікувана і запланована закупка продукції; • зменшення ризиків пов'язаних з поставкою; • покращення умов фінансування; • зменшення ризиків щодо виконання зобов'язань • проста система звернення стягнення: рішення про стягнення приймається 	<p>Недосконалість судової систем щодо швидкості прийняття рішень; слабкий розвиток, незрілість інституту виконання судових рішень;</p>

	<p>протягом 24–48 годин.</p> <ul style="list-style-type: none"> • неможливість застосування умов форс-мажору до CPR. позичальник має дуже обмежені можливості заперечення /оскарження такого рішення про звернення стягнення. 	
<p>Для підприємств-постачальників засобів виробництва та матеріально-технічних ресурсів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • зменшення ризику несплати • можливість здійснення різних видів операцій (бартер) • поліпшення умов фінансування • CPR надає дає більший рівень гарантії/забезпечення для покупця, ніж інші види угод. • проста система звернення стягнення: рішення про стягнення приймається протягом 24–48 годин. • Неможливість застосування умов форс-мажору до CPR. Позичальник має дуже обмежені можливості заперечення /оскарження такого рішення про звернення стягнення. 	<p>Недосконалість судової систем щодо швидкості прийняття рішень; слабкий розвиток, незрілість інституту виконання судових рішень;</p>
<p>Для дрібних с/г. товаровиробників</p>	<p>Можливість залучити саме дрібні господарства, які не мають можливості отримати банківські кредити, але, маючи у власності землю або, як мінімум, майбутній урожай, можуть надати його в якості застави. Система CPR істотно розширює ринок і можливості роботи, тобто це кредит, в якому беруть участь не тільки банки, а й виробники і постачальники матеріально-технічних ресурсів, які можуть бути першими в цьому ланцюгу.</p>	<p>Неврожай чи втрата врожаю Велике число співвласників земельної ділянки</p>

Джерело: розрахунки авторів

Постачальники МТР зможуть надавати ресурси за форвардними контрактами під аграрні розписки, при цьому вони зможуть отримувати в рахунок оплати як зерно, так і грошові кошти у випадку його реалізації.

Є ще один варіант, коли сільськогосподарське підприємство буде поставляти зерно на сертифіковані елеватори і на нього буде виписане складське свідоцтво, яке дозволяє ще додатково на це ж зерно мати можливість отримати банківський кредит.

На нашу думку, такий варіант є оптимальним для узгодження інтересів та перерозподілу ризиків між усіма учасниками виробництва та збуту зерна. Створення системи, яка буде об'єднувати аграрні розписки та складські свідоцтва, допоможе сільськогосподарському товаровиробнику отримати матеріально-технічні ресурси в рахунок аграрних розписок, які будуть виписані під майбутній урожай, а також отримати додаткові кредитні ресурси під складські свідоцтва.

Чинне українське законодавство дозволяє сільськогосподарським товаровиробникам отримати бюджетну позичку під заставу наявного зерна. Так, сьогодні правове регулювання режиму державних заставних закупівель здійснюється відповідно до законів України “Про зерно та ринок зерна в Україні”, “Про державну підтримку сільського господарства України”. Так, статтею 8. Закону України “Про зерно та ринок зерна” встановлено, що суб’єктами державних заставних закупівель зерна є сільськогосподарські товаровиробники, зернові склади, Аграрний фонд та інші суб’єкти державних заставних закупівель зерна, визначені чинним законодавством. Абзацом першим підпункту 12.2.1 пункту 12.2. статті 12 Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України” передбачено, що Аграрний фонд (далі - кредитор) надає бюджетну позику виробнику зерна, яке є об’єктом державного цінового регулювання (далі - позичальник), під заставу такого об’єкта, що оформлюється переданням кредитору подвійного складського свідоцтва. Зазначені закони не пов’язують можливість отримання бюджетної позики виробником зерна з необхідністю мати у власності або користуванні земельну ділянку сільськогосподарського призначення для виробництва сільськогосподарської продукції.

Слід зазначити, що бюджетна позика із застосуванням режиму державних заставних закупівель зерна надається Аграрним фондом виробникам зерна, яке є об’єктом державного цінового регулювання, щороку у період з 1 липня поточного року до 1 квітня наступного бюджетного року під заставу такого об’єкта в межах коштів, передбачених у державному бюджеті, але не менше 80 відсотків розміру мінімальної інтервенційної ціни. При цьому Аграрний фонд забезпечує ведення обліку зерна, що надійшло як застава відповідно до кредитного договору.

Таким чином, сільськогосподарське підприємство за таким механізмом може отримати бюджетну позичку під заставу наявного зерна, тоді як бразильський досвід має за мету отримання товарного чи фінансового кредиту під заставу майбутнього врожаю. В умовах України для запровадження АР для початку, окрім правового врегулювання, необхідно визначити перелік с/г продукції, яка може виступати предметом зобов’язань (крім зерна, плодів зернових, зернобобових та олійних культур), підготувати фахівців, передбачити механізми реєстрації таких зобов’язань. Також необхідно підготувати положення про проведення конкурсів на визначення регіональних експертних установ, що будуть здійснювати експертизу та провести такі конкурси до моменту створення Державного реєстру виданих АР.

Джерело: ІРАР

Рис. 5. Схема механізму отримання бюджетної позички під заставу наявного зерна.

Запровадження аграрних розписок під майбутній урожай може зіткнутися з низкою перепон на шляху їх, зокрема:

1. На початковому етапі – нерозуміння принципів роботи цього інструменту.
2. Слабкий розвиток системи страхування сільськогосподарського виробництва.
3. Слабкий розвиток, неготовність правової системи в цілому (для України це також актуально).
4. Слабкий розвиток, неготовність судової системи (в Україні подібна ситуація), зокрема, щодо швидкості прийняття рішень.
5. Слабкий розвиток, незрілість інституту виконання судових рішень.
6. Можливість регіональних органів влади в певній мірі вливати на рішення судів та інших офіційних організацій.
7. Відсутність єдиної консолідованої і достовірної бази даних по господарствах (площі, урожайність і т. д.), єдиного реєстру земельних ділянок та прав на них.
8. Бажання сільськогосподарських товаровиробників здійснювати спекуляції продукцією замість фіксації певного рівня дохідності.
9. Високий рівень закредитованості сільськогосподарських товаровиробників (це для Росії).
10. Слабкий розвиток інфраструктури ринку, зокрема логістики.

Виходячи з проведеного аналізу, ключовими умовами для впровадження аграрних розписок в Україні очікуються наступні:

1. Видача АР лише для оформлення зустрічних зобов'язань фермерів – що перевіряється нотаріусом при їх реєстрації;
2. Пов'язаність АР лише із сільськогосподарською продукцією, чітко визначеною законом;
3. Перевірка права особи на земельну ділянку, врожай з якої виступає предметом застави. Строк АР не може перевищувати строк дії таких прав. Зміна володільця ділянки означає поширення на нього обов'язків по CPR.
4. Фактична поставка EXW у товарних АР, оплати у будь-якій формі у фінансових АР;
5. Використання бланків АР для супроводження вчинення дій щодо обороту АР та їх виконання
6. Наявність формул перерахунку продукції – предмету АР у разі різної якості фактично поставленої продукції за товарними АР; Наявність формули перерахунку кількості продукції в грошове зобов'язання боржника, назва фінансової установи, з чією оцінкою вартості продукції узгоджується формула перерахунку
7. Реєстрація АР як угоди та як обтяження. При цьому реєстр обтяжень за АР є загальнодоступним.
8. Переуступка АР як індосамент векселю + нотаріальне посвідчення такої дії для відображення у реєстрі обтяжень особи заставодержателя.
9. Примусове виконання у позасудовому порядку
10. Застава майбутнього врожаю за кожною АР. Вирішення питання конкуренції задоволення вимог за рахунок заставленого майна на користь держателів АР, а серед них – на користь держателя найбільш ранньої АР.
11. Право держателя АР отримати задоволення за рахунок заставленого майна у особи, яка придбала таке майно у заставодавця під час дії АР
12. Можливість застосування особливої кримінальної відповідальності до фермера за невиконання АР.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Привабливі риси аграрних розписок:

1. Безумовність зобов'язань фермера здійснити таку оплату
2. Відносна легкість обороту
3. Забезпечення заставою врожаю з конкретної земельної ділянки
4. Полегшена процедура повернення стягнення на врожай
5. Відкритий реєстр аграрних розписок з можливістю пошуку обтяжень як по особі, так і по земельній ділянці.

Бразильський досвід запровадження CPR (Cedula de Produto Rural) [3] свідчить про можливість впровадження такого фінансового інструменту для сільськогосподарських товаровиробників України з метою отримання додаткових кредитів під заставу майбутнього врожаю. Значною мірою успіх роботи цієї системи у Бразилії був обумовлений спрощеною системою звернення стягнення у випадку невиконання укладеної угоди за договором CPR: рішення про стягнення приймається протягом 24–48 годин. Ще один важливий фактор - неможливість застосування умов форс-мажору до CPR. Позичальник має дуже обмежені можливості заперечення/оскарження такого рішення про звернення стягнення.

Основні переваги CPR для різних учасників ринку с/г. продукції:

1. Для аграрних виробників
  - попередній продаж с/г продукції
  - зменшення залежності від кредитів
  - поліпшення процесу довгострокового планування
2. Для посередників і переробників

- очікувана і запланована закупка продукції
  - зменшення ризиків пов'язаних з поставкою
  - покращення умов фінансування
3. Для підприємств-постачальників засобів виробництва та матеріально-технічних ресурсів
- зменшення ризику несплати
  - можливість здійснення різних видів операцій (бартер)
  - поліпшення умов фінансування
- З огляду на бразильський досвід [4,5,6,7] та за оцінками вітчизняних експертів, АР дозволить охопити близько 30% коштів від постачальників матеріально-технічних ресурсів, трейдерів, переробних підприємств та інших посередників, а також близько 5% коштів від банківських структур. Тобто, можна очікувати на те, що введення в обіг аграрних розписок, дозволить поступово наблизитись до показників у 45-50 млрд. грн. на рік, які можуть бути залучені аграрними підприємствами за допомогою цього механізму.

Список літератури:

- [1] Eduardo L. Leão de Sousa (World Bank), Fernando L. Pimentel (Consultant, Agro security). “Study on *Cedula de Produto Rural (CPR) – Farm Product Bond in Brazil*”. RURAL FINANCE INNOVATIONS (RFI) ESW, The World Bank. February 2005. [Електронний ресурс] Доступний з: / http://www.agrometrika.com.br/CPR_Estudo_Banco_Mundial.pdf
- [2] Report No. 32726-GLB, Rural Finance Innovations, Topics and Case Studies. April 2005, The World Bank, Agriculture And Rural Development Department
- [3] Терещук С. М., та ін., Фінансування під майбутній врожай. Бразильський досвід для України. [Електронний ресурс]/ Бюлетень Інституту розвитку аграрних ринків. Випуск №64 (53), 8 лютого 2012 р. ISSN 2226-6674. Доступний з: < <http://www.amdi.org.ua/Analitic.php?Page=6> >
- [4] Терещук С. М., Андрієвський В. Є., “Фінансування сільськогосподарського виробництва під заставу майбутнього врожаю. Досвід Бразилії”; в Міжнародному науково – виробничому журналі “Економіка АПК”. №2, лютий 2012 р. ISSN 2221-1055.
- [5] Андрієвський В. Є., Терещук С. М. “Фінансово-кредитне забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, в контексті впровадження системи кредитування під заставу майбутнього врожаю в Україні”. [Електронний ресурс]/ Бюлетень Інституту розвитку аграрних ринків. Випуск №64 (53), 8 лютого 2012р. ISSN 2226-6674. Доступний з: < <http://www.amdi.org.ua/Analitic.php?Page=6> >
- [6] Андрієвський В. Є., Терещук С. М. “Існуючі фінансові інструменти як передумова впровадження системи кредитування під заставу майбутнього врожаю в Україні.” [Електронний ресурс]/ Бюлетень Інституту розвитку аграрних ринків. Випуск №65, 27 лютого 2012 р. ISSN 2226-6674. Доступний з: < <http://www.amdi.org.ua/Analitic.php?Page=6> >
- [7] Андрієвський В. Є., та ін., “Нові інструменти фінансування під майбутній урожай. Бразильський досвід впровадження системи CPR. Можливості та реалії для України”; в Науково- практичному щорічнику “Посібник українського хлібороба” Міністерства аграрної політики та продовольства України, Національної академії аграрних наук України, Інституту рослинництва ім. І.Ю. Юр’єва НААНУ. ТОВ “Академпрес”/ “Принт Лайн”, 2011. Київ, Україна.

ОБҐРУНТУВАННЯ ГРАНИЧНИХ ЗНАЧЕНЬ ІНДИКАТОРІВ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сеперович Н. В.,
к.е.н., експерт IPAP

1. Огляд індикаторів продовольчої безпеки

В Україні індикатори продовольчої безпеки визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007р. №1379 "Деякі питання продовольчої безпеки" (було затверджено Методику визначення основних індикаторів продовольчої безпеки) та Законом України "Про продовольчу безпеку України", прийнятого Верховною Радою України від 22 грудня 2011 року, але ще не підписаного Президентом України до цього часу.

Цим Законом дещо змінені граничні критерії продовольчої безпеки (граничні значення індикаторів), за якого продовольча ситуація в країні вважається небезпечною. Так, у Законі показник співвідношення обсягу імпорту окремого продукту в натуральному виразі та ємністю його внутрішнього ринку зменшено до **20 відсотків**, а чинною постановою він дорівнював **30 відсотків**. Також підвищено показник добової енергетичної цінності раціону людини **від 2500 до 3000 ккал на добу**.

За оцінками Продовольчої й сільськогосподарської організації ООН (ФАО) і Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), середня норма харчування для однієї людини має становити **2300-2400 ккал на добу**. Цей показник відрізняється залежно від статі, віку, професії людини, а також природно-кліматичних умов. У випадку, коли цей показник стає **нижчим 1800 ккал**, тоді проявляється чітко виражене недоїдання, а коли цей показник проходить **межу 1000 ккал на добу** – очевидний голод (фізичний брак їжі). Причинами голоду є природні, політичні катаклізми, війни, фінансова криза, скорочення споживання через нерівномірний розподіл продовольства.

За даними ФАО харчування має бути повноцінним і у структурі харчового раціону **норма вмісту білку має бути не меншою, ніж 100 г на добу**. Харчування, при якому бракує не тільки калорій, а й білків, насамперед тваринного походження, а також жирів, вітамінів, мікроелементів, називається неповноцінним. Воно обумовлене постійним недоїданням та одноманітністю раціону (у споживанні домінує один вид продукту).

Фактичний середній показник калорійності харчового раціону **у світі становить 2700 ккал на добу**, в економічно розвинутих країнах – в середньому на душу населення становить – **3400 ккал**, а споживання білків – близько 100 грамів на добу. Важливо відмітити, що у розвинутих країнах є соціальні групи зі стійким низьким рівнем споживання, які потребують постійної допомоги з боку держави.

1.1. Законом України "Про продовольчу безпеку України" дається визначення індикаторів та критеріїв продовольчої безпеки. Так, **індикатори продовольчої безпеки** – це кількісна та якісна характеристика стану, динаміки і перспектив фізичної та економічної доступності харчових продуктів для всіх соціальних і демографічних груп населення, рівня та структури їх споживання, якості та безпеки продовольства, стійкості та ступеня незалежності внутрішнього продовольчого ринку, рівня розвитку аграрного сектору та пов'язаних з ним галузей економіки, а також ефективності використання аграрного природно-ресурсного потенціалу.

Цим законом (*стаття 11*) для оцінки стану продовольчої безпеки визначено 8 індикаторів продовольчої безпеки (**табл. 1**).

Таблиця 1. Індикатори продовольчої безпеки та методика їх визначення (відповідно до Закону України «Про продовольчу безпеку України»)

№ п/п	Індикатори продовольчої безпеки	Методика розрахунку
1.	рівень споживання населенням харчових продуктів	- фактичне споживання окремих видів харчових продуктів у розрахунку на душу населення; - добова енергетична цінність раціону людини, його збалансованість за вмістом білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, макро- та мікроелементів;
2.	економічна доступність харчових продуктів	- вартість продовольчого кошика у відношенні до рівня середньомісячної реальної заробітної плати; - частка сукупних витрат на харчування у загальному обсязі сукупних витрат домогосподарств
3.	фізична доступність харчових продуктів	- структура джерел реалізації харчових продуктів на ринку; - наявність мережі роздрібної торгівлі у розрахунку на 10 тисяч осіб; - чисельність торговельних місць на продовольчих ринках у розрахунку на 10 тисяч осіб; - стан розвитку оптової торгівлі продовольчими товарами, наявність та асортимент основних видів харчових продуктів у роздрібній торговельній мережі та на ринках на відповідній території
4.	стійкість продовольчого ринку	- рівень роздрібних і закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію з урахуванням нормативної рентабельності її виробництва
5.	ступінь незалежності продовольчого ринку	- частка імпортних харчових продуктів у загальній структурі їх реалізації; - рівень самозабезпеченості основними видами продовольства; - обсяг державних запасів продовольства; - баланс зовнішньої торгівлі продовольчими товарами
6.	безпечність і якість харчових продуктів	- стан харчових продуктів, що є результатом діяльності з їх виробництва та обігу, яка здійснюється з дотриманням вимог, встановлених санітарними заходами та/або технічними регламентами
7.	рівень розвитку аграрного сектору	- обсяги виробництва окремих видів продовольства; - урожайність основних видів сільськогосподарських культур, продуктивність худоби і птиці; - частка господарств населення у виробництві окремих видів сільськогосподарської продукції; - рівень рентабельності виробництва основних видів продовольства; - фінансові результати підприємств сільського та рибного господарства, харчової промисловості і з перероблення сільськогосподарських продуктів;

		- обсяги інвестицій в аграрний сектор, у тому числі іноземних; - рівень державної підтримки аграрних товаровиробників
8.	природно-ресурсний потенціал і ефективність його використання	- показник родючості земель сільськогосподарського призначення, у тому числі в розрізі окремих територій; - частка деградованих земель у загальній їх структурі; - рівень розораності земель

Критерії продовольчої безпеки – це граничне значення індикатора, за якого продовольча ситуація в країні вважається небезпечною. Законом України «Про продовольчу безпеку України» (стаття 12) визначено три граничні критерії індикатора продовольчої безпеки (табл. 2).

Таблиця 2. Критерії продовольчої безпеки, методика їх визначення та граничний (пороговий) рівень

№ п/п	Критерії продовольчої безпеки	Методика розрахунку	Граничний (пороговий) рівень
1.	незалежність продовольчого ринку	визначається як співвідношення обсягу продовольчого зерна у державних продовольчих ресурсах і обсягу внутрішнього споживання населенням хліба і хлібопродуктів у перерахунку на зерно; - співвідношення обсягу імпорту окремого продукту в натуральному виразі та ємністю його внутрішнього ринку	20 відсотків
2.	економічна доступність харчових продуктів	частка сукупних витрат на харчування у загальному підсумку сукупних витрат домогосподарств	50 відсотків
3.	споживання населенням харчових продуктів	сума добутків одиниці маси окремих видів продуктів, які споживаються людиною протягом доби, та їх енергетичної цінності	3000 ккал на добу

1.2. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007р. №1379 "Деякі питання продовольчої безпеки" затверджено Методику визначення основних індикаторів продовольчої безпеки, відповідно до якої були визначені основні індикатори продовольчої безпеки (табл. 3).

Індикатори, що характеризують стан продовольчої безпеки держави (регіону), розраховуються за такими основними групами харчових продуктів: хліб і хлібопродукти; картопля; овочі і баштанні; фрукти, ягоди і виноград; цукор; олія; м'ясо і м'ясопродукти; молоко і молокопродукти; риба і рибо- продукти; яйця.

Таблиця 3. Законодавчо затверджені індикатори продовольчої безпеки, методика їх визначення (формула) та граничний (пороговий) критерій (відповідно до постанови Уряду №1379)

№ п/п	Індикатори продовольчої безпеки	Методика розрахунку	Формула	Граничний (пороговий) критерій
1.	добова енергетична цінність раціону людини	сума добутків одиниці маси окремих видів продуктів, які споживаються людиною протягом доби, та їх енергетичної цінності	$P = (\text{сума}) \text{ м ц, і і}$ де Р - енергетична цінність добового раціону людини; і - вид продукту харчування; м - маса і-го продукту, спожитого однією і особою; ц - енергетична цінність одиниці маси і-го продукту(1); і	2500 ккал на добу, при цьому 55 відсотків добового раціону повинне забезпечуватися за рахунок споживання продуктів тваринного походження
2.	забезпечення раціону людини основними видами продуктів	співвідношення між фактичним споживанням окремого продукту та його раціональною нормою	$C = \frac{\text{сф}}{\text{сп}}$ де С - індикатор достатності споживання окремого продукту; сф - фактичне споживання окремого продукту на одну особу за рік; ср - раціональна норма споживання окремого продукту на одну особу за рік, погоджена з МОЗ;	
3.	достатність запасів зерна у державних ресурсах	співвідношення між обсягами продовольчого зерна у державному продовольчому резерві та обсягами внутрішнього споживання населенням хліба і хлібопродуктів у перерахунку на зерно	$Z = \frac{H}{X} \cdot 100\%$ де Z - індикатор забезпечення зерновими продовольчими ресурсами; Н - наявність продовольчого зерна у державному продовольчому резерві; Х -	17-відсотковий рівень, що відповідає 60 дням споживання.

			середньорічне внутрішнє споживання хліба і хлібопродуктів у перерахунку на зерно(2);	
4.	економічна доступність продуктів	частка сукупних витрат на харчування у загальному підсумку сукупних витрат домогосподарств	$E = \frac{V_x}{V_c} \cdot 100\%$ <p>де E - індикатор економічної доступності продуктів; V_x - витрати населення на харчування за рік; V_c - сукупні витрати населення за рік(3);</p>	60-відсотковий рівень
5.	диференціація вартості харчування за соціальними групами	співвідношення між вартістю харчування 20 відсотків домогосподарств з найбільшими доходами та вартістю харчування 20 відсотків домогосподарств з найменшими доходами (відстежується в динаміці)	$D = \frac{D_v}{D_m}$ <p>де D - індикатор диференціації вартості харчування; D_v - показник вартості спожитих продуктів у 20 відсотків домогосподарств з найбільшими доходами; D_m - показник вартості спожитих продуктів у 20 відсотків домогосподарств з найменшими доходами;</p>	
6.	ємність внутрішнього ринку окремих продуктів	добуток споживання певного продукту та середньорічної чисельності	$\epsilon = \Phi \cdot \frac{Q}{i}$ <p>де ϵ - ємність внутрішнього</p>	

		населення (відстежується в динаміці)	ринку і-го продукту; і - вид продукту; Ф - річне середньодушкове споживання і-го продукту; Ч - середньорічна чисельність населення;	
7.	продовольча незалежність за окремим продуктом	співвідношення між обсягом імпорту окремого продукту у натуральному виразі та ємністю його внутрішнього ринку	$P = \frac{I_i}{E_i} \cdot 100\%$ де П - частка продовольчого імпорту і-го продукту; і - вид і продукту харчування; І - імпорт і-го продукту; Є - ємність і і внутрішнього ринку і-го продукту(4).	30-відсотковий рівень

1.3. Відповідно до методики ФАО основними індикаторами продовольчої безпеки є споживання продукції в розрахунку на одну особу за рік (добу), порівняння фактичного споживання з нормативним (визначеним як забезпечення біологічних потреб людини), споживання енергії продукції, у тому числі жиру, білку, вітамінів, а також ряд інших індикаторів (табл. 4).

Таблиця 4. Індикатори продовольчої безпеки, методика їх визначення та граничний (пороговий) критерій (згідно з підходами ФАО)

№ п/п	Індикатори продовольчої безпеки	Методика розрахунку (формула)	Граничний (пороговий) критерій
1.	Споживання в розрахунку на одну особу, кг - фактичне - нормативне (біологічне)		
2.	Споживання енергії (в розрахунку на одну особу за добу, ккал у т.ч.:		2300-2400 ккал на добу
	білок, г		100 г
	жир, г		
	вітаміни: «А»		
3.	Коефіцієнт смертності у віці до	в розрахунку на 1000	

	5-ти років	народжених живими	
4.	Частка витрат на харчування у загальному підсумку сукупних витрат домогосподарств		
5.	Оцінка інфраструктури	(наявність доріг, кількість шкіл в розрахунку на одного жителя, кількість лікарняних ліжок, ступінь вакцинації,)	
6.	Коефіцієнт Джинні	від 0 до 1.	
7.	Частка імпорту в ємності (загальному внутрішньому споживанні) продукції		
8.	Населення, млн. осіб	загальне число людей	
9.	Щорічний темп росту населення, %		
10.	Середній розмір домогосподарств		
11.	Обсяги виробництва зерна в розрізі культур за останні 3 роки, млн. т		
	- середньорічна температура		
	- кількість опадів		
	- якість ґрунту		
12.	Індекс росту виробництва (до попереднього періоду),%		
13.	Запаси продукції до загального внутрішнього споживання, %	17 відсотків до внутрішнього споживання (2-3 місячний запас)	
14.	Середні ціни реалізації зернових культур		
15.	Коливання цін (коефіцієнт варіації -КВ)	відношення середньоквадратичного відхилення цін за даний період до середньої ціни за той же період	
16.	Територіальна доступність продуктів	рівень роздрібних цін у різних регіонах	
17.	Ємність внутрішнього ринку		
18.	Диференціація вартості харчування за соціальними групами		
19.	Баланс зовнішньої торгівлі продовольчими товарами		
20.	Безпечність харчових продуктів	кількість продукції, які містять ГМО	
21.	Політична ситуація в країні		

2. Роль зернових в гарантуванні продовольчої безпеки України

Зернові культури формують 16,3 відсотків валової продукції сільського господарства та 23 відсотки загальної виручки для с.г. товаровиробників.

За рахунок експорту зернових культур Державний бюджет України отримує 5-5,5 млрд грн щорічно.

В останні роки аграрне виробництво країни забезпечує потребу населення у хлібі та хлібопродуктах повністю. Дані **таблиці 5** підтверджують це на прикладі споживання зернової групи харчових продуктів (хлібобулочних виробів, борошна, макаронних виробів). При цьому проблемною є статистична звітність по споживанню хлібобулочних виробів. Так, офіційна статистика показує лише третину обсягів виробництва хліба в Україні через те, що решта виробників цієї продукції взагалі не звітується до офіційних органів статистики. Це не дозволяє оперативного визначати фонд споживання та обсяги виробництва хліба та хлібобулочних виробів.

Таблиця 5. Попит та виробництво деяких видів хлібопродуктів до норми споживання населенням в Україні (на одну особу в рік, кг)

	Вироби хлібобулочні *	Борошно	Макаронні вироби
Норма споживання, кг	101	9,4	4,0
Виробництво:			
2010 р.	33,6	47,2	6,5
2011 р.	34,0	48,3	6,7
Надлишок/дефіцит, кг (2011 рік)	-67,0	+38,9	+2,7

* Дані статистики охоплюють лише третину обсягів виробництва хліба в Україні, а фактично внутрішній ринок забезпечений в повному обсязі

За опитуванням домогосподарств, які проводить Держкомстат України, підтверджується, що фактично внутрішній ринок забезпечений в повному обсязі хлібобулочними виробами і його споживання в розрахунку на особу перевищує раціональні норми харчування (**табл. 6**). За період 1990-2011 рр. обсяги фактичного споживання хліба та хлібопродуктів були вищими, ніж національні норми харчування, визначені МОЗ України.

Таблиця 6. Споживання продуктів харчування в Україні (на особу на рік, кілограмів)

Продукція	Раціональна норма (розрахунки МОЗ України)	Фактичне споживання у 2010 році (дані Держкомстату)	Відхилення (-,+) до раціональних норм, кг	Фактичне до раціонального, %
Хліб і хлібопродукти (у перерахунку на борошно)	101,0	111,3	+10,3	110,2
М'ясо і м'ясопродукти	80,0	52,0	- 28,0	65,0
Молоко і молокопродукти	380,0	206,4	-173,6	54,3
Риба і рибопродукти	20,0	14,5	-5,5	72,5
Яйця (шт.)	290	290	0	100,0
Овочі та баштанні	162,0	143,5	-18,5	88,6
Плоди, ягоди та виноград	90,0	48,0	-42,0	53,3
Картопля	124,0	128,9	+4,9	104,0

Цукор	38,0	37,1	-0,9	97,6
Олія рослинна всіх видів	13,0	14,8	+1,8	113,9

Диференціація обсягів продовольчого споживання в Україні у 2011 р. (табл. 7) суттєво відрізняється за децильними (10%-ми) групами. Різниця у споживанні між нижчою і вищою децильними групами по хлібі та хлібопродуктах складає 1,3 рази, тобто люди з більш високим середньодушовим загальним доходом у місяць більше споживають хліба та хлібопродуктів. Найбільша різниця у першій і останній групі спостерігається по споживанню м'яса, молока, риби, овочів.

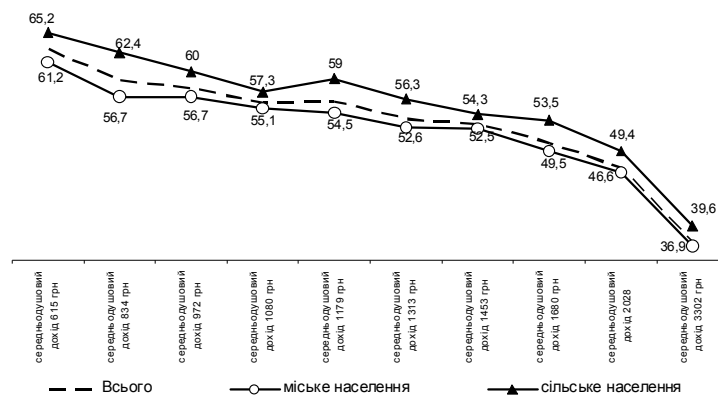
Таблиця 7. Диференціація обсягів продовольчого споживання в Україні, 2011 р.*
(в середньому на місяць на особу; кілограмів)

	Споживання за квінтільними (10%) групами в залежності від розміру сукупних доходів		Співвідношення вищого і нижчого квінтилів
	перший квінтіль (нижчий)	останній квінтіль (вищий)	
Хліб і хлібопродукти (у перерахунку на борошно)	7,6	9,9	130,3
М'ясо і м'ясопродукти	2,7	6,8	2,5 рази
Молоко і молокопродукти	10,5	18,6	177,1
Риба і рибопродукти	0,90	2,0	2,2 рази
Яйця (шт.)	18,0	24,0	133,3
Овочі, картопля, гриби	17,4	27,6	158,6
Плоди, ягоди та виноград	5,5	13,3	2,4 рази
Цукор	2,6	4,0	153,8
Олія рослинна всіх видів	1,5	2,1	140,0

* за 3 кв. 2011 р.

Сільське населення порівняно з міським більше витрачає на продовольство у сукупних витратах домогосподарств (рис. 1).

Вартість фактичного споживання хліба і хлібопродуктів за період 2007-2011 роки збільшилась у 2,4 рази (табл. 8) і складає від 6,0 до 7,5% до загальної вартості споживання всієї групи харчових продуктів.

Рис. 1. Частка витрат на продовольство у сукупних витратах домогосподарств України за децильними (10-ми%) групами залежно від розміру середньодушових загальних доходів, %

Таблиця 8. Розрахунок вартості та структури витрат на харчові продукти за фактичним рівнем харчування у 2007-2011 рр., прогноз на 2012 р.

	Роки					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Хліб і хлібопродукти: - фактичне харчування, кг на одну особу в рік	115,9	115,4	111,7	111,3	111,5	111,0
- середні оптові ціни, грн/кг	2,57	3,81	4,04	4,84	6,52	7,03
- вартість споживання, грн	297,9	439,7	451,3	538,7	726,9	780,3
- структура вартості (до всієї групи продуктів), %	6,9	7,5	6,0	6,0	7,4	7,1
Вартість споживання по всіх харчових продуктах за рік, грн	4314,9	5847,5	7546,0	9060,7	9785,4	10983,9
<i>в місяць, грн</i>	359,6	487,3	628,8	755,1	815,5	915,3
Індекс зростання	1,36	1,39	1,29	1,20	1,08	1,12

Рівень споживання населенням харчових продуктів, крім показників фактичного споживання окремих видів харчових продуктів у розрахунку на душу населення, визначається також за показником «добової енергетичною цінністю раціону людини, його збалансованістю за вмістом білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, макро- та мікроелементів».

В Україні середньодушкове споживання населенням основних мікро-та мікроелементів у складі продуктів харчування в розрахунку на одну особу в останні роки тримається біля позначки 3000 ккал на добу (табл. 9), що відповідає визначеній Законом України «Про продовольчу безпеку України» граничній межі. Проте, відповідно чинної постанови Уряду така межа визначена на рівні 2500 ккал на добу. Лише прийняття Закону України «Про продовольчу безпеку України» офіційно визначатиме нижню межу споживання на рівні 3000 ккал на добу в розрахунку на одну особу, а до цього часу дії нижня межа – 2500 ккал.

Таблиця 9. Середньодушкове споживання населенням України основних мікро-та мікроелементів у складі продуктів харчування

(у розрахунку на одну особу)

	Роки						
	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Усього (вкл. алкоголь і тонізуючі речовини)							
Калорійність, ккал	2661	2935	2940	2998	2946	2933	
Протеїн, г	73,4	80,0	79,0	80,3	78,8	79,0	
Жири, г	71,7	92,5	95,5	99,5	99,7	99,2	
Кальцій, мг	825	954	921	902	902	893	
Залізо, мг	19,4	20,3	20,0	20,3	20,2	20,5	
Продукти рослинного походження							
Калорійність, ккал	2050	2164	2158	2193	2150	2124	
Протеїн, г	46,7	46,0	44,7	45,1	44,3	44,3	
Жири, г	30,4	40,7	42,3	45,1	44,3	44,3	
Кальцій, мг	238	256	251	260	264	270	
Залізо, мг	16,4	16,5	16,1	16,3	16,2	16,3	
Продукти тваринного походження							
Калорійність, ккал	611	771	782	805	796	809	
Протеїн, г	26,7	34,0	34,4	35,2	34,5	34,7	

Жири, г	41,3	51,8	53,2	55,4	54,8	55,8	
Кальцій, мг	587	698	670	642	638	623	
Залізо, мг	3,0	3,8	3,9	4,0	4,0	4,2	

Середньодобове споживання однією особою основних мікро- та макроелементів у складі продуктів харчування розраховано на підставі норм вмісту калорій, протеїну, жирів, мікроелементів у кілограмі відповідних продуктів, визначених НДІ гігієни харчування Міністерства охорони здоров'я України.

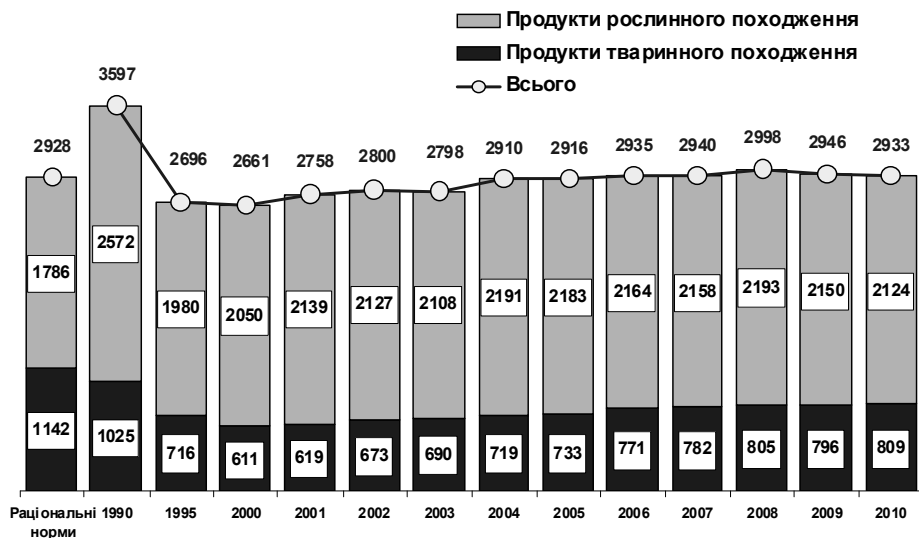

Рис. 2 Енергетична цінність нормативного та фактичного споживання продуктів харчування населенням України, на одну особу ккал

При цьому, як і у попередні роки, основну частину калорій українці споживали разом із продукцією рослинного походження. Натомість 27,6 відсотка середньодобового раціону (рис. 2) забезпечується за рахунок споживання продукції тваринного походження, що майже 2 рази нижче за встановлений пороговий критерій (55 відсотків). Енергетична цінність харчових продуктів у 2010 році приведено у таблиці 10.

Таблиця 10. Енергетична цінність і вартість харчових продуктів в Україні, 2010 р.

Показник	Енергетична цінність 1 кг продукту, ккал*	Середньорічна споживча ціна 1 кг продукту, грн	Вартість 1 тис. ккал, грн
Риба і рибопродукти	714	20,2	28,29
Плоди та ягоди	637	9,5	14,91
Овочі та баштанні	276	6,8	24,64
М'ясо і м'ясопродукти	2491	29,5	11,84
Молоко і молокопродукти	570	4,3	7,54
Яйця, шт.	134	0,7	5,22
Картопля	590	4,4	7,46
Хліб і хлібопродукти	3138	8,7	2,77
Олія	9009	10,8	1,20
Цукор	4003	16,9	4,22

* Норми калорійності, що застосовуються у розрахунках Держкомстату України.

Джерело: розраховано за даними Держкомстату України.

Для країн з перехідною економікою, куди відноситься й Україна, є характерним загальний спад виробництва і фінансова нестабільність економіки в цілому. Проте, криза меншою мірою вплинула на аграрний сектор, особливо це стосується галузі

рослинництва, зокрема зернового сектору. У 2011 році було досягнуто найбільшого обсягу виробництва зерна – 56,7 млн. т. Обсяги виробництва зернових культур приведено у **табл. 11**.

Таблиця 11. Обсяги виробництва зернових і зернобобових культур в Україні, млн.т

Показники	Роки						
	1990	2000	2007	2008	2009	2010	2011
Зернові і зернобобові всього	51,0	24,5	29,3	53,3	46,0	39,3	56,7
у т.ч.: пшениця	30,4	10,2	13,9	25,9	20,9	16,9	22,5
жито	1,3	0,9	0,6	1,1	0,9	0,5	0,5
ячмінь	9,2	6,9	5,9	12,6	11,8	8,5	9,1
овес	1,3	0,9	0,5	0,9	0,7	0,5	0,5
просо	0,4	0,4	0,01	0,2	0,1	0,1	0,3
гречка	0,4	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3
рис	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
кукурудза	4,7	3,9	7,4	11,5	10,5	11,9	22,5
зернобобові	3,3	0,7	0,4	0,5	0,6	0,6	0,5

Джерело: Державний комітет статистики України

В Україні виробництво зерна має різке коливання по роках, але це не впливає на його витрати для споживання і формування фонду споживання хлібних продуктів, який залишається стабільним протягом останніх років – на рівні 5-5,5 млн тонн в рік.

Частка імпорту зернових культур (**табл. 12**) є незначною і складає в останні десять років від 3 до 6 відсотків до внутрішнього фонду споживання, за винятком 2000 року, коли частка імпорту досягала 16,5 відсотків при досить низькому валовому виробництві зерна – 24,5 млн тонн. Проте, такий рівень частки імпорту у загальному внутрішньому фонді споживання не перевищувало критерій продовольчої безпеки (граничне значення індикатора, за якого продовольча ситуація в країні вважається небезпечною), який встановлений на рівні 20%.

Таблиця 12. Баланс зернових і зернобобових культур в Україні (включаючи продукти переробки зерна в перерахунку на зерно)

(за календарний рік, тис. т)

	Роки						
	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Виробництво	24459	34258	29295	53290	46028	39271	56700
Зміна запасів на кінець року	1329	-2304	948	9952	-6079	-2054	
Імпорт	1010	235	343	222	136	175	200
Всього ресурсів	24140	36797	28690	43560	52243	41500	
Експорт	1330	11168	4490	16668	26160	14239	
Насіння	3597	3301	3280	3489	2558	3222	
Корми	11056	13750	12845	13580	13997	14787	
Втрати	309	633	507	1177	752	794	
Переробка на нехарчові цілі	100	645	478	1625	916	1650	

Витрачено зерна для споживання	7748	7300	7090	7021	6860	6808	
Фонд споживання *	6141	5590	5392	5340	5145	5106	5100
<i>у розрахунку на 1 особу, кг</i>	124,9	119,5	115,9	115,4	111,7	111,3	

*Фонд споживання хлібних продуктів включає борошно, крупи, зернобобові (горох, квасоля), а також хліб, макаронні та кондитерські вироби в перерахунку на борошно.

Одним із індикаторів продовольчої безпеки є показник – **рівень запасів продукції, які формують у вигляді державних продовольчих ресурсів**. Вони мають використовуватися для запобігання дестабілізації продовольчого забезпечення населення і в першу чергу зерном. Функції формування державних продовольчих ресурсів забезпечують відповідні спеціалізовані підприємства, установи, організації, підзвітні та підконтрольні Кабінету Міністрів України та належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики та продовольства.

Станом на 01.01.2012 року фактична наявність продовольчого зерна в державному інтервенційному фонді становила 25,7 млн тонн, у тому числі продовольчої пшениці – 9,7 млн тонн при середньорічному внутрішньому обсязі споживання населенням хліба і хлібопродуктів у перерахунку на зерно, за даними статистики, становив 5,1 млн тонн. Виходячи з цього, індикатор достатності запасів зерна склав 19,8 відсотків, при тому, що Законом України "Про державну підтримку сільського господарства України" визначено, що у державному інтервенційному фонді у 2010 році повинно зберігатися 20 відсотків від внутрішнього споживання зерна¹.

Таблиця 12. Динаміка загальної наявності зернових культур в Україні, тис. т

	Загальна наявність	Із загального обсягу зберігалось			
		безпосередньо у с.г. підприємствах	у підприємствах, що займаються зберіганням та переробкою	з них:	
Зернові культури - всього					
На 1 січня :					
2009р.	21185	11301	9884	6648	3236
2010р.	17578	8497	9081	6355	2726
2011р.	15613	7913	7700	5703	1998
2012р.	25660	12242	13418	10218	3199
у т.ч. пшениця					
На 1 січня :					
2009р.	10241	4968	5272	3458	1815
2010р.	7634	3173	4461	3031	1430
2011р.	6621	3299	3322	2392	929
2012р.	9739	4457	5281	3829	1452

Економічна доступність продуктів харчування.

За даними Держкомстату, у 2010 році сукупні витрати домогосподарств² становили

¹Пороговий критерій для цього індикатора становить 17 відсотків. Методика розрахунку індикатора не враховує обсягів зерна, яке знаходиться у державному матеріальному резерві, зважаючи на те, що така інформація складає державну таємницю.

3072,72 гривні на місяць, що на 11,6 відсотка більше проти попереднього року. Із загальної суми домогосподарства витрачали на харчування 1639,92 гривні на місяць проти 1426,1 гривень у 2009 році.

Таким чином, індикатор доступності продуктів харчування у минулому році становив 53,4 відсотка при його 60-ти відсотковому граничному критерії. Порівняно із 2009 роком цей показник погіршився на 1,6 відсоткові пункти.

У загальній структурі витрат на продукти харчування найвищу питому вагу займають витрати на: м'ясо і м'ясопродукти – 24 відсотки (389,76 грн. на домогосподарство), овочі (включаючи картоплю) – 15 відсотків (247,36 грн.), хліб і хлібопродукти – майже 13 відсотків (209,9 грн.), молоко і молочні продукти – 13 відсотків (212,79 гривні).

Рис. 3. Структура витрат домогосподарств на харчування, 2010 рік

3. Рекомендації щодо продовольчої політики в контексті зернового сектору

На основі проведеного у попередніх розділах аналізу індикаторів продовольчої безпеки, які можливо розрахувати на базі статистичної інформації України та за рахунок проведення додаткових оцінок, а також визначення ролі зернових у формуванні фонду споживання харчових продуктів, підготовлено короткі (попередні) рекомендації щодо продовольчої політики в контексті зернового сектору України.

Вони включають перелік індикаторів продовольчої безпеки, а також пропозиції щодо продовольчої політики в контексті зернового сектору. Додатки 1-7 необхідно заповнити інформацією на базі джерел офіційної статистики та проведення додаткових експертних оцінок.

3.1. Перелік індикаторів продовольчої безпеки та методологія їх розрахунку по зерновій групі культур в Україні

З урахуванням практики ФАО щодо застосування індикаторів продовольчої безпеки для аналізу стану конкретного продукту та з урахуванням чинних індикаторів відповідно до законодавства України та індикаторів, які наберуть чинності з

² Середній розмір домогосподарства у 2010 році становив 2,59 осіб.

прийняттям Закону України «Про продовольчу безпеку України» нами пропонуються для аналізу стану зернового сектору України наступні основні вимірні індикатори продовольчої безпеки.

Індикатор 1. Фізичний доступ до продукції

Фізичний доступ до продукції аналізується на основі таких показників:

- динаміка виробництва різних видів зерна, його структура (1990, 1995, 2000-2011 роки);
- темпи виробництва (1990, 1995, 2000-2011 роки) (у відсотках до попереднього року);
- виробництво зернових культур в розрізі регіонів (1990, 1995, 2000-2011 роки).

Індикатор 2. Ємність внутрішнього ринку окремих продуктів

Ємність внутрішнього ринку хліба і хлібопродуктів в Україні розраховується шляхом множення середнього річного споживання на одну особу на кількість осіб.

Індикатор 3. Економічний доступ до продукції

Індикатор економічного доступу до продукції вимірюється наступними показниками:

- ціни на зернові культури (середні ціни реалізації зернових культур с.г. підприємствами, роздрібні ціни на хліб та хлібопродукти (за 2005-2011 роки);
- територіальна доступність продуктів (рівень роздрібних цін у різних регіонах);
- середньомісячний рівень доходів населення за останні 3 роки, грн/особу;
- частка витрат домогосподарств на споживання зернової групи продукції у загальних витратах (за 2005-2011 роки);
- споживання продукції зернових культур в розрахунку на одну особу, у тому числі в розрізі регіонів.

Індикатор 4. Достатність споживання окремого виду продукції (зернових культур)

Достатність споживання зернових культур розраховується як порівняння показників споживання в розрахунку на одну особу фактичних даних із раціональними нормами харчування (дієтичними), розрахованими МОЗ України.

Індикатор 5. Диференціація вартості харчування за соціальними групами

Диференціація обсягів споживання хліба і хлібопродуктів в Україні розраховується в *середньому на місяць на особу, кг.*

Індикатор 6. Добова енергетична цінність споживання зернових культур

Добова енергетична цінність споживання зернових культур у кілокалоріях, у тому числі: білка, жиру, вітамінів (А,Б,С, інші), мікро- та мікроелементи розраховується в розрахунку на одну особу в ккал.

Середньодушове споживання однією особою основних мікро- та мікроелементів у складі продуктів харчування розраховується на підставі норм вмісту калорій, протеїну, жирів, мікроелементів у кілограмі відповідних продуктів, визначених НДІ гігієни харчування міністерства охорони здоров'я України.

Індикатор 7. Рівень запасів зерна

Рівень запасів зерна, які формують у вигляді державних продовольчих ресурсів (обсяг у натуральному виразі, коефіцієнт співвідношення обсягів запасів на кінець МР до загального внутрішнього споживання). Основними інститутами, які займаються формуванням державного продовольчого зернового ресурсу є Державний резерв і Аграрний фонд України.

Державний резерв закупляє і зберігає визначену КМ України кількість зерна для продовольчого забезпечення населення у випадках надзвичайних ситуацій - військові дії, природно-кліматичні аномалії і т.п. події.

Аграрний фонд шляхом товарних і фінансових інтервенцій забезпечує цінове регулювання на аграрному ринку України відповідно до визначеного законодавством індикатора достатності запасів об'єктів державного цінового регулювання - 20%.

Індикатор 8. Продовольча незалежність (імпортозалежність)

Імпортозалежність визначається як частка імпорту у загальній ємності зернових культур.

Індикатор 9. Збалансованість ринку зернових культур

Баланс зернових культур розраховується за останні 3 роки, у тому числі окремо: баланс пшениці, баланс ячменю, баланс кукурудзи, баланс жита, баланс рису. Також окремо готується баланс борошна).

У балансі показник «Виробництво» розраховується на основі даних офіційної статистики за всіма виробниками зерна (усі категорії с.г товаровиробників), а також за даними опитування (виробництво зернових культур на дачних та огородніх ділянках). У разі відсутності офіційної інформації проводяться оцінки.

Показник «Зміни запасів» включають в себе запаси, які відбуваються протягом звітного періоду на всіх рівнях: від виробництва до роздрібної торгівлі.

«Можливе постачання» чи «Імпорт бруто» включає всі можливі просування продуктів в країні і включає комерційну торгівлю і продовольчу допомогу, а також не облікований імпорт, який включається за експертними оцінками.

ФАО використовує три варіанти розрахунку «пропозиції»:

(1-варіант) - «Загальна пропозиція» = «виробництво» + «імпорт»+ «зміна запасів» (зменшення чи збільшення).

(2-варіант) - «Виробництво» + «імпорт»+ «зміна запасів» (зменшення чи збільшення) = «експорт» + «внутрішнє споживання» = «загальна пропозиція».

(3-варіант) - «Виробництво» + «імпорт»- «експорт»+ «зміна запасів» (зменшення чи збільшення) = «внутрішнє споживання».

«Насіння» розраховується на основі фактичних посівних площ та норми висіву на гектар.

«Корми» включають всі види зерна, які були згодовані в натуральному чи переробленому вигляді, включаючи відходи переробки зерна.

«Переробка на харчові цілі» включає зерно перероблене на спирт. Ячмінь, кукурудзу, просо, сорго на пиво.

«Переробка на нехарчові цілі» включає зерно, яке спрямоване на виробництво біоетанолу.

«Втрати» включають зерно, яке втрачене при зберіганні безпосередньо с.г. товаровиробників, на елеваторах.

«Споживання» включає середньорічне споживання продуктів харчування (хліб, хлібопродукти, борошно, крупи, вироби із круп і борошна) в перерахунку на зерно. У споживання часто включаються затрати хліба та хлібопродуктів для домашніх тварин, птиці (потрібно робити корегування на такі витрати).

Для переведення борошна в зерно, хліба та хлібопродуктів у борошно, використовуються коефіцієнти. Вибір сортів хліба та борошна також впливають на обсяг споживання.

Оцінки вимагає також споживання хліба та хлібопродуктів туристами.

3.2. Пропозиції до продовольчої політики в контексті зернового сектору (попередній варіант, який слід буде доопрацювати)

Враховуючи різкі коливання обсягів виробництва зернових культур по роках, слід звернути увагу на формування фондів запасів зерна у вигляді державних продовольчих ресурсів (2-3 місячний запас) – це має скласти в межах 1,2-1,4 млн тонн.

Частка імпорту має складати до 20 відсотків від внутрішнього споживання (відповідно до нормативів ФАО). Необхідно визначити таку частку в розрізі всієї групи зернових культур.

Слід удосконалити статистичну звітність щодо виробництва хліба та хлібобулочної продукції з огляду на те, що лише третина його виробництва обліковується офіційно, а решта продукції виробляється дрібними виробниками, які не звітуються.

З огляду на те, що більша половина населення витрачає на споживання більше 50-ти відсотків своїх сукупних витрат, для найбільш вразливої категорії населення започаткувати програми продовольчої допомоги у вигляді "продовольчих карток" в уповноважених магазинах та на фермерських ринках. Це забезпечить адресність продовольчої допомоги та підвищить ефективність використання державних коштів на допомогу.

В перспективі необхідно розглядати альтернативні технології інтенсифікації вирощування зернових культур, такі як органічне землеробство, коли застосовується мінімальний обробіток ґрунту та біологічні методи боротьби з бур'янами і с.г. шкідниками. Це сприятиме споживанню безпечної продукції для населення та підвищення доходів с.г. товаровиробників.

5. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

10 квітня 2012 року під головуванням Козаченка Л.П. відбулося Засідання Громадської ради при Міністерстві аграрної політики та продовольства України, на якому були присутні 44 з 83 членів Громадської ради та розглянуті наступні питання:

1. Включення нових членів до складу Громадської ради при Мінагрополітики України.

Вирішили: до складу Громадської ради прийняти 5 нових членів.

2. Обрання другого заступника Голови Громадської ради. Від асоціації фермерів та приватних землевласників України запропоновано кандидатуру Миркевича М.С.

Вирішили: перенести обрання заступника Голови Громадської ради на чергове засідання Громадської ради.

3. Обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо Гарантійного фонду виконання зобов'язань за складськими документами на зерно) та проекту Закону України «Про аграрні розписки».

Вирішили: взяти законопроекти за основу з урахуванням зауважень членів Громадської ради. Зауваження доручено опрацювати Комісії з питань розвитку аграрного ринку України та запропонувати їх до розгляду на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин.

4. Обговорення Закону України «Про продовольчу безпеку України» (№ 8370-1).

Вирішили: створити робочу групу разом з фахівцями Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінсоцполітики, МОЗ України і протягом 2-3 тижнів доопрацювати законопроект та внести його на розгляд до Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин.

5. Обговорення соціальних ініціатив Президента України.

Вирішили: підтримати ініціативи Президента України Громадською радою при Мінагрополітики України.

6. Різне. Виступив Новіков Г.В. з пропозицією звернутись до Кабінету Міністрів України від імені Громадської ради при Мінагрополітики України стосовно фінансування витрат Аграрного фонду для реалізації форвардних закупівель зерна.

Вирішили: підтримати пропозицію Новікова Г.В.